

„Satul este tipul rezumativ, sinteza neamului.”

- Dimitrie Gusti -

POENĂREI

СТРАШУНА ВАТРА НАТАЛА

AN III • NR. 3 • SEPTEMBRIE 2006 •

ÎNTÂLNIREA FIILOR SATULUI

- 19 AUGUST 2006 -

MUZEUL SATULUI POENĂREI

„Muzeul sătesc este un arsenal de nădejde prin care un popor își apără originea, individualitatea și tot ce a moștenit de la străbuni.”.

Nicolae IORGA

Expoziția permanentă cu caracter documentar-istoric «**Poenărei străbuna noastră vatră**», vizând geneza și evoluția acestui sat de moșneni, constituie nucleul unei colecții muzeale organizate de prof. Grigore Constantinescu, în anul 1980, în scopul salvării de la o distrugere iminentă a unor valori ale patrimoniului etnocultural specific zonei montane a fostului județ Muscel. Expoziția amenajată într-o sală de clasă a Școlii primare de 4 ani din Poenărei cuprinde o tematică variată, structurată secvențial pentru relevarea unor aspecte esențiale referitoare la: istoria satului Poenărei (ilustrative fiind documentele cartografice și memoriale expuse); ocupațiile tradiționale (pomicultura, creșterea animalelor, lemnăritul, albinăritul, industria casnică); arhitectura locală; portul popular tradițional; coordonate spirituale: școala, biblioteca una dintre primele instituții de cultură de acest gen din Vechiul Regat, personalitățile care au înnobilit viața spirituală a satului (preotul Grigorie Poenăreanu, învățătorul Nae Andreescu, dr. Ion Mitulescu ș. a.); eroii satului care s-au jertfit în luptele pentru obținerea independenței, realizării unității naționale și în cel de-Al Doilea Război Mondial; eroii Rezistenței armate anticomuniste din satul Poenărei. În muzeu, au fost expuse valoroase piese de port popular, precum și vechi obiecte casnice ilustrând preocuparea meșterilor populari locali de a conferi unor obiecte utilitare, pecetea frumosului autentic. În același spațiu, a fost organizată expoziția permanentă de metaloplastie și de icoane pe sticlă a inginerului artist Constantin Samoilă.

POENĂREI, străveche vatră românească

Citind, cu ceva vreme în urmă, cartea unui reputat etnolog român intitulată «Istoria sentimentală a unui sat», și, cunoscând profunde transformări structurale și mentale ale satului românesc de la începutul mileniului trei, mi-am pus întrebarea dacă satul de azi mai poate ieși din „starea de marasm și inerție în care agonizează de ani buni”.

După șocul viitorului cu care s-a confruntat, la sfârșitul secolului al XX-lea, mai este satul românesc în stare să fie izvorul de vise, de optimism, despre care știam și după care mai tânjim noi?... Întrebări firești, pe care și le pune autorul și pe care și le pune fiecare dintre noi, mai ales atunci când satul a rămas în inima noastră ca o icoană veche și încărcată de amintiri patriarhale.

Mărturisesc că nu este vorba de nostalgii despre care nici locuitorii satului nu mai vor să audă, bunăoară: lampa cu gaz, opinci, noroaie, truda pământului cu mijloace rudimentare.

Trebuie să recunoaștem că și satul are dreptul la modernism, la un ritm normal și civilizat al vieții. Temerile mele se bazează pe alte considerente – pierderea identității spirituale, fenomen care roade ca o carie în trupul de spiritualitate al satului împins și el de la spate de spectrul globalizării și integrării. Revenind la nostalgie, spun că este vorba de cele după tradiția culturală, izvorâte din necesitatea de înfrumusețare a vieții, acel izvor de apă vie care a alimentat fără preget setea de viață a locuitorilor de la sate. Căruia dintre noi, născut, crescut și educat în aceste vetre de permanență românească nu i-a fost, sau nu-i este încă teamă ca satul să nu se îndepărteze de la matricea lui spirituală, care l-a propulsat și menținut în veșnicie?... Semnele acestei temeri sunt, persistă și se accentuează. Polul manifestărilor specifice satului s-a mutat la oraș, s-au transformat în spectacol de scenă acele simboluri sacre, care, prin tradiție milenară, trebuiau să se desfășoare numai în mijlocul satului. Am colindat țara în lung și în lat, i-am cunoscut pe locuitorii satelor în toate ipostazele vieții lor, m-am întristat de tristețea și de patimile lor ca robi ai pământului (robia asta parcă le-a intrat în sânge), m-am bucurat de izbânzile și bucuriile lor. Cu toată răsturnarea ierarhiei de valori produse în viața satului, eu mai cred în perenitatea satului românesc, cel puțin din punctul de vedere al tezaurului său etnocultural, în puterea sa de revigorare, mai cred că „veșnicia s-a născut la sat” și mai cred și cer cu convingere ca locuitorii satului să aibă un trai demn și civilizat, nu ca o cerință comunitară, ci ca un act de demnitate umană. Și, astfel de certitudini prind a se înfiripa.

Satul a rămas ca o iubire permanentă pentru mulți, chiar dacă fiii lui s-au răspândit în cele patru zări ale lumii. Din punct de vedere geografic, satul a rămas același, cu unele excepții impuse de vitregiile naturii. Din punct de vedere al structurii sale sociale, economice și mentale, satul s-a schimbat mult și se zbate să-și recapete matca istorică a propriei sale identități.

O astfel de istorie, fie ea și sentimentală, a început să fie scrisă într-un sat muscelean de la poalele Carpaților. Sunt convins că nu este un act singular, dar este unul curajos cu care am venit în contact și care merită toată atenția. Este revista unui sat ale cărui rădăcini străpung straturile de timp imemorial: „**Poenărei – străbuna vatră natală**”. Revista m-a fixat pe coordonatele etnogeografice ale urmașilor lui Badea Butoi, Ion Popescu și Cercel, ce vin de dincolo de Matei Basarab, chiar și înainte de Radu Voievod de la Afumați, care îi fixează în istorie prin hrisovul său de la 10 noiembrie 1528. Evoluția pe

treapta istoriei a făcut ca bătrâna vatră dintre Râul Doamnei și Vâlsan să se constituie în timp ca depozitară a unui important tezaur de valori, dovedind că satul rămâne, în ciuda tuturor vitregiilor istoriei, un focar nestins al dragostei de viață.

Unul dintre urmașii acelor oameni pe care nu l-au înfrânt nici vremea, nici vremurile, este profesorul Grigore Constantinescu, redactorul revistei. În 2004, împreună cu fiii satului Poenărei, a găsit resursele morale și materiale – pentru că cele spirituale îi sunt incomensurabile – să-și cinstească dorul nestins de viață cu un mare act de cultură – o revistă a satului lor, realizată cu ei și prin ei, dar nu numai pentru ei.

În condițiile actuale, când înfăptuirea unui veritabil act de cultură nu este la îndemâna oricui, o revistă a unui sat a cărui populație actuală se ridică la doar 134 de locuitori reprezintă un gest de mare curaj, un fapt de o excepțională maturitate, înțelepciune și responsabilitate, numiți-l, dacă vreți, și un patriotism local admirabil.

Motivarea apariției revistei „**Poenărei – străbuna vatră natală**” rezultă din cuvintele de început ale celor ce și-au asumat o astfel de îndrăzneală: *„O înaltă îndatorire cetățenească ne îndeamnă să păstrăm cu sfințenie, ca pe o comoară de preț, zestrea moștenită de la strămoși, să o îmbogățim, să o facem știută, pentru ca să nu o înghită pământul nesățios, ori uitarea de neiertat a oamenilor”*. Un adevărat testament cu care, vorba țaranului român, poenărenii „au ieșit în lume” prin imagine și cuvânt. Din conținutul revistei, rezultă că oamenii de sub pogoanele de cer ale Poenăreilor sunt bogați. Deși, sub tăvălugul istoriei, au căzut trupuri și s-au năruit idealuri, credința lor în izbânda vremurilor viitoare a rămas nestrămutată. „Rămâne stânca, deși pierе valul” spunea poetul nostru național.

Această credință i-a făcut să rămână bogați sufletește, bogați în tradiții și obiceiuri, bogați în idealuri și doruri nestinse de viață. Bogați chiar și material. Ca în orice comunitate umană civilizată, locuitorii din Poenărei își croiesc vise, sunt animați de perspectivele de dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social. Atuiul lor îl constituie cei ce-au devenit profesori, medici, ingineri, mai nou manageri, cărora li se alătură întreaga comunitate a satului. Ei sunt poate imboldul, judecata limpede și sănătoasă fiind tot acolo, în sat, unde se află palmele bătătorite de sapă, de plug și de coasă, pe care le știu învârti tot așa de bine precum știu încă a picura din fluier brăul și hora, doina și balada.

„Poenăreii au de toate: școală, biserică – una dintre bijuteriile arhitecturii populare –, instituții de cultură – cămin cultural, muzeu, tradiții și... povarnă”, ne spune ing. Constantin Samoilă, secretarul de redacție al revistei... Păi, se poate o sărbătoare fără a ciocni o ceașcă, două, de țuică, fără urarea „noroc, sănătate și să trăiți !?”... Și mai au Poenăreii, nu se putea altfel, și o **Întâlnire a fiilor satului**, cu o paradă de costume populare admirabile, hore și sârbe care te ameteșc precum licoarea galbenă de prună, au amintiri vechi de la vestitul nea Onică Pârpălici cu dudu lui, continuate azi de fluierul lui Ion Catană.

Are satul Poenărei fii naturali sau adoptivi, o dragoste de viață ce arde ca o torță, o candelă pururea aprinsă, care le veghează istoria sau destinul, într-un cuvânt acele resurse care să-i asigure veșnicia. Există și acea ospitalitate românească de care se poate convinge oricine. Câte bogății !... O înaltă față a bisericii noastre străbune, provenită tot din veșnicia satului, spunea: „Din tot locul, scapără o scânteie care poate deveni lumină. Important e să existe amnarul !...” De ce n-ar fi revista Poenăreilor amnarul care să declanșeze scânteia de lumină ?... Depinde apoi de cei ce vor ști să întrețină vie flacăra. Fiii satului de sub tâmpla de granit a Făgărașilor – „dunga cea bătrână și blagorodnică a neamului nostru” – au demonstrat că se poate. Ca la orice împlinire, și, de doi ani, revista este o certitudine a împlinirilor, cinstim evenimentul, ciocnind, fie și imaginar, o ceașcă cu țuică.

Să trăiți, poenărenilor !... Ține-le, Doamne, obiceiul și întărește-le speranța cu înfăptuirea lucrurilor dorite celor ce-au pus umărul cu puterea și priceperea lor, la acest început, un gând poetic: „Guste fericirea raiului ceresc !”...

Doru Căpătaru,
Redactor revista «România turistică»

POENĂREI, între evocări romantice și realitate

Un colț de rai românesc

Prin fiecare horn al caselor din Poenărei, respiră sufletul cerului... Căci aici, pe aceste plaiuri binecuvântate de Dumnezeu, îngerii au coborât din înalt în chip de oameni. Să-mi fi dorit să plec vreodată de acolo ?... Nicidecum. Aș fi străbătut fiecare ulicioară în pas domol, ca să mă îmbăt cu parfumul istoriei, cu zâmbetul oamenilor și melancolia florilor din grădini. Munții miros mereu a primăvară și-și revarsă întreaga greutate sufletească, învăluind satul Poenărei într-o aură de mister. Poteca ce duce spre Poenărei este una îngustă, cu amintiri ce dăinuie la tot pasul... O cruce asupra căreia timpul nu a uitat să-și lase amprenta, o cruce ce amintește de sălbăticia aceea aproape perfectă când lupii înfometați s-au năpustit asupra unei femei.

O întindere de munți ne așteaptă în vârful potecii de acolo... Casele ne fac cu mâna, iar copacii își pleacă crengile în semn de respect și binecuvântare... Căsuțele seamănă cu cele din basme, iar pașii marilor povestitori parcă au cutreierat de când lumea acele meleaguri...

Dacă nu ai vedea Biserica de lemn «Cuvioasa Paraschiva», ai crede că, în acest sat, numit Poenărei, lumea a uitat să îmbătrânească. În acest locaș de cult, sufletele sătenilor sunt mai aproape de Dumnezeu. Copiii sărută icoanele, își împreunează mânuțele și, din ochii lor mari și blânzi, mai atinge pământul câte-o lacrimă în semn de binecuvântare și milostivire. Acolo, nu există răutate, nu există invidie. Totul pare a se afla într-o deplină armonie. Inimile locuitorilor din Poenărei au rămas la fel. Timpul le-a ridat chipul, dar sufletele au rămas neschimbate... Și, acolo, pe culmile acestui sătuc dăinuie și casa lui Constantin Samoilă. Poarta așteaptă să fie deschisă... Florile îți fac loc de trecere, iar ferestrele ascund o istorie tocmai pentru a intra și a o descoperi. Trepte îmbătrânite și pereți cu miros de amintiri... Chipul copilului Costel ne urmărește prin toată casa... fotografii... icoane. „Totul a rămas la fel”, ne mărturisește domnia sa. Într-un astfel de timp, într-o astfel de lume de poveste, poți simți că pășești spre rai și că Dumnezeu te prinde de mână... Mă întreb, atunci când fulgii de nea sosesc în Poenărei, cu ce minune ne mai răsplătește Domnul ?...

Andreea-Daniela Preda,
realizator TV

Nu lăsați să moară satul Poenărei !...

Satul acesta pitit printre dealuri și sub munți, răsărit parcă dintr-o sămânță purtată de vânt, însingurat ca o stâncă tâșnită din valuri, ce părea sortit să rămână închis în el pentru veșnicie, satul acesta minunat mă tem că numai o minune îl poate salva...

Cu preoții și dascălii lui, care veneau și se statorniceau în sat după terminarea studiilor, cu cizmarii, dogarii, rotarii, zidarii, băcanii, fierarii, croitorii, tâmplarii, cârciumarii, țesătoarele de plocade, de covoare, fote și bete, „pictorițele cu acul” în decorarea iilor și toți ceilalți meseriași de care era nevoie într-o așezare umană atât de izolată.

Un drum plin de hârtoape, case părăsite, porți căzute, garduri năruite, pomi sălbăticiți, la școală – doar șase copii în patru clase, oameni atinși de bătrânețe și fără speranțe de moștenitori.

Au dispărut cele trei centre de achiziții pentru fructe, care plăteau destul de bine, putrezesc merele pe jos sau se usucă pe ramuri, rămâne iarba necosită, ruginesc coasele, se hârbuie războaiele de țesut...

Oricum, este adevărat că menținerea actualei stări de lucruri nu ar însemna altceva decât prelungirea unei agonii cu sfârșit fatal... Să vină Europa, dar, pentru Poenărei, poate, cu o fabrică de valorificare a fructelor, alta pentru brânzeturi, un sistem de desfacere a produselor și o rețea comercială bine dezvoltată.

Și, astfel, munții, dealurile, livezile, satul nu vor mai fi pustiite, se vor așeza pe temelii moderne, tinerii vor avea de ce să rămână la vatră.

Tare mă tem, domnilor fii al satului, că, dacă nu sunteți în stare de o minune, nu veți mai avea unde să vă întoarceți pentru întâlnirea voastră anuală.

Nu lăsați să moară satul românesc, de atâtea secole leagăn al unui popor care nu trebuie să dispară de pe harta lumii !...

Sau veți veni numai să vă reculegeți la zidurile plângerii !...

Marin Ioniță

MARIN IONIȚĂ, născut la 10 iulie 1929, în Jugurenii (azi, Uliești), județul Dâmbovița. Remarcabil prozator și dramaturg român contemporan, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Autor al volumelor în proză: «Bătrânul și umbra», «Un șlep în derivă», «Sile voiajorului», «Hotel Boccaccio», «Roata lumii», «Povestea din țara de cremene», «Vatra de la răscruce», «Capul regelui Decebal», «Damnații», «Pâinea Paștelui», «Flori de gheață», «Colivia cu maimuțe», «Kiseleff 10 – fabrica de scriitori», «Nu trageți în dinozauri», «Amurgul zeilor», «Hotel Tranzit» etc. și al piesei de teatru «Morișca».

SATUL POENĂREI

la sfârșitul secolului al XIX-lea

Transcrierea integrală a consemnărilor din «Dicționarul geografic al județului Muscel», de C. Alessandrescu [București, 1893] referitoare la comuna Poenărei a fost efectuată cu preocuparea evidentă de a se constata, printre altele, că, potrivit normelor ortografice ale epocii în care a fost redactat «Dicționarul», se confirmă menținerea sub forma atestată în documentele medievale a grafiei **Poenărei**, alterată ulterior de „nomenclaturişti” lipsiți de rigoare științifico-documentară, care au iodizat, sub influența limbii ruse, la modă, în perioada comunistă, vocala **e** din numele satului în **ie**, denumirea devenită „oficială” de **Poienărei** nefiind susținută nici chiar de o „ortoepie” locală, în care pronunția generalizată este, de facto, **Poinărei** !...

«Dicționarul geografic al județului Muscel» constituie, în esență, un dicționar complex: geografic, statistic, economic și istoric al județului, în care se reproduc informațiile referitoare la populația localităților și situația economică a acestora, conform statisticii de la sfârșitul secolului al XIX-lea. În Dicționar, se precizează, printre altele: „populația, limitele comunelor, ocupația locuitorilor, numărul animalelor, pădurile, livezile, apele, bisericile, școlile, legende locale etc.”. Referirile la Poenărei sunt extrem de edificatoare, relevând stadiul evolutiv al acestei localități în perioada menționată:

*„**Poenărei**, comună rurală, plaiul Nucșoara, la vest de Câmpulung, 30 km departe de acest oraș. Drumul e șoseluit și trece prin comunele: Corbșori, Stănești, Slănic, Berevoești– Ungureni. Este situată pe malul drept al Râului Doamna și pe dealul Poenăreilor, în partea de vest a Râului Doamna, distanța de 1 km. N-are nici un cătun alipit. Se mărginește la nord cu comuna Corbi, la sud cu comuna Stănești, la est cu comuna Corbșori și la vest cu județul Argeș. Numele său se crede că vine dela «Poeni-rele» căci în comună se găsesc mai multe poeni întrerupte de dealuri, râpi, coaste etc. Are o populație de 336 locuitori (163 bărbați și 173 femei) cu 56 capi de familie care trăiesc în 65 case.*

Locuitorii se ocupă cu agricultura, creșterea vitelor, aducerea bilelor și buștenilor din munți pe cari îi prefac în scânduri și șită și pe cari le vând în orașele Pitești, Craiova etc. Porumbul se cultivă pe 30 ha. Prunele dau până la 2500 decalitre țuică an peste an. Locuitorii au: 146 vaci, 86 boi, 75 cai, 123 porci, 653 oi. Produsul laptelui, brânza, nu se vinde ci servește locuitorilor de nutriment. De jur împrejurul comunei, sunt livezi, dealuri, mai cu seamă la sud și sud-vest și o pădure compusă din fagi, mesteceni, și prea puțin stejar. Atât prin sat cât și prin apropiere sunt ogrăzi de pruni, meri, nuci, cireși etc. Numărul contribuabililor este de 53 și bugetul său propriu prezintă la venituri suma de 598,50 lei (1889-90) și cheltuielile reprezintă suma încasărilor. Bugetul (veniturile și cheltuielile) comunei este același ca în anul 1886. Râul Doamna udă comuna Poenărei la est, iar de la vest spre est o străbat văile: Morii, Cârstei, Bisericei și Dracului, care se varsă în Râul Doamna. Pe acest râu, sunt și în raionul comunei, 1 piuă, 1 moară și 4 ferăstraie, cari taie bușteni, anual 9300 capete scânduri. Un pod de lemn peste Râul Doamna leagă comunele Poenărei cu Corbșori. Moșia e a locuitorilor din moși-strămoși, afară de 22 care s-au împroprietărit pe moșia d-lui Mihalache Rucăreanu. Proprietari mari în comună sunt: d-na Alexandrina Pleșoianu și d-l Gr. Poenăreanu.

Pe teritoriul comunei sunt șosele comunale și la est pe țărnul drept al Râului Doamna este șoseaua județeană care vine dela Pitești spre Nucșoara. În comună, este o biserică așezată în centru, pe marginea Pârâului Bisericei, care-i face mari stricăciuni, zidită de locuitori la anul 1858. Ea este deservită de 1 preot și 1 dascăl. Școala, care funcționează regulat de la 1870, se frecventează de 29 elevi, din numărul de 30 în etate de 6-12 ani. Cu întreținerea școlii statul cheltuiește 1080 lei anual. Pentru școală, comuna contribuie cu 20 lei anual și pentru cult cu 40 lei. Înainte de 1870, părinții trimeteau pe copii să învețe în comuna Corbșori, unde locuitorii au contribuit împreună cu cei din localitate și au făcut un local propriu. Știu carte 52 bărbați și femei.”.

Monografist

PERSONALITĂȚI

NAE ANDREESCU

personalitate prestigioasă a școlii muscelene

Nae Andreescu s-a născut la 28 octombrie 1857, în familia extrem de numeroasă a lui Andrei Pârvu Popescu, fiind al treilea vlăstar din cei 12 copii, care vor primi, în casa părintească, o educație aleasă, pentru ca, ulterior, să-și desăvârșească instrucția în școlile înalte ale vremii. Nicolae Andreescu va urma Seminarul teologic din Curtea de Argeș și Școala normală din București, obținând, după examenele de absolvire, diplomele de preot și de învățător. Opțiunea sa va fi, însă, orientată spre învățământ. Nae Andreescu va sluji cu devoțiune la catedrele școlare din Nucșoara (începând cu 30 octombrie 1875) și Retevoești (din septembrie 1876), pentru ca, între 1877-1890, să funcționeze ca învățător la școala din satul natal, Poenărei. Conlucrând pe plan spiritual cu personalități remarcabile ale învățământului din Vechiul Regat: Constantin Dobrescu-Argeș, Luca Paul, Dincă Schileru ș. a., Nae Andreescu „inițiază pe lângă școală forme de educare și instruire a populației adulte (inclusiv cursuri de alfabetizare), conferințe, cor, teatru, lot agricol experimental, ședințe de tir, călărie și sport hipic, săniuș, cursuri de lucru manual, sfaturi practice pentru femei privind igiena familiei, cultura zarzavaturilor și grădinărie, apicultură etc.”

Pentru a asigura accesul la cultură al sătenilor din Poenărei, organizează, în anul 1875, în colaborare cu Constantin Dobrescu-Argeș, o bibliotecă publică în sat, pe care o dotează cu circa 350 de volume. În școală, întrucât procesul de învățământ se efectua concomitent cu toate clasele, utilizează, o modalitate de predare bazată pe metoda lancasteriană, promovând sistemul monitorial care presupunea utilizarea elevilor foarte buni la învățătură, ca ajutoare ale învățătorului, în predarea lecțiilor, „monitorii” instruind o grupă de elevi. În acest scop, Nae Andreescu s-a bazat pe doi dintre elevii săi cei mai buni la învățătură: Ion Moiescu și Grigore Zamfirescu.

Nae Andreescu întreprinde, în perioada anilor 1879-1881, o călătorie de studii în Franța și Olanda, absolvind, cu medalie de aur, cursurile de cooperatie rurală, iar realizarea ideilor acestui sistem de cooperare a devenit, pentru el, o obsesie. De aceea, nu întâmplător, intră în conflict cu acaparatorul local, Grigore Rucăreanu, devenit primar al comunei, care îl denunță pentru ideile sale „socialiste”, conflictul devenind un subiect de actualitate în paginile revistei „Contemporanul”, la care eminentul învățător din Poenărei era colaborator.

Preocupat de depistarea unor virtuale talente din rândul elevilor săi, Nae Andreescu facilitează accesul acestora spre studiile universitare. Astfel, în afară de Gheorghe Ionescu, îl ajută pe Ion Mitulescu, prin asigurarea unei burse, pentru a se specializa, ca doctor în boli de plămâni, la celebrul laborator al lui Leyden din Berlin-Germania. Este un susținător al colegilor din zonă care au probleme cu organizarea învățământului local. Astfel, preotul Ion Hulea este sprijinit să-și deschidă școala din Corbi în tot timpul anului, întrucât ea funcționa exclusiv în lunile de iarnă.

Trioul de aur al învățământului din Argeș-Muscel: Constantin Dobrescu-Argeș, Luca Paul și Nae Andreescu întreprind, în: Sibiu, Săliștea, Grădiștea și Hunedoara, o acțiune de „culturalizare națională”, în rândul românilor din Imperiul austro-ungar, prin conferințe, șezători, organizarea unor spectacole cu piese de teatru, coruri, recitări. Ei înșiși joacă împreună cu localnicii într-o piesă de teatru, la Săliștea Sibiului. Îndrăgostindu-se de Constanța, fiica notarului din satul ardelean Săliște, se căsătorește cu ea, aducând-o peste munți. Din păcate, zilele distinsului dascăl sunt numărate: bolnav de cancer, moare după numai un an de la căsătorie, în vârstă de doar 33 de ani, la 13 decembrie 1890. În agonie, îi cere prietenului său, Luca Paul, ca după moartea sa, să o aibă în grijă pe soția lui, Constanța, sfat urmat întocmai de învățătorul din Domnești.

În ampla și documentată monografie «Domnești – Oamenii de ieri și de azi» elaborată de prof. George Baciș și prof. Ion Hiru [Rm. Vâlcea, 2004], surprinzătorul comportament al învățătorului Nae Andreescu care și-a încredințat soția prietenului său este relatat în detaliu: „Viața dascălului Luca Paul nu și-ar fi măsurat clipele cu atâtea fapte dacă n-ar fi existat liniștea mângâietoare a căminului păzit cu delicatețe și respect conjugal de soția sa, Constanța. Căsătorită la început cu învățătorul Andreescu din Poenărei rămâne văduvă prin decesul acestuia, răpus de tânăr de tirania „bubei negre”, cum i se spunea cancerului la acea vreme. Învățătorul Andreescu fusese prietenul și confidentul domnișanului, coleg de breaslă, Luca Paul. Știind că se apropie sfârșitul, învățătorul poenărean își chemă insistent bunul prieten și-l rugă ca, după ce s-o prăpădi, să aibă grijă de Constanța, tânăra sa soție.

Și așa s-a întâmplat. La puțin timp după moartea învățătorului, rămasă văduvă, Constanța, cea cu ochii albaștri asortați de minune cu fața albă ca spuma laptelui și părul auriu aruncat hai-hui peste umeri, cu ochii al naibii de bine conturați, poposi în viața învățătorului domnișan luminându-i clipele cu destinul ei de munteancă din Săliștea Sibiului, adică de acolo de unde domnișanii își trag seva. Constanța, de o înțelepciune demnă de invidiat de orice altă femeie, a fost mereu alături de învățătorul – orator în clipele bune și mai puțin bune, dar și un fidel critic ascultător în fața căruia se probau toate conferințele ce urmau a fi susținute.”

Nae Andreescu a rămas, în memoria eternă a obștii satului Poenărei, și prin talentul său artistic remarcabil; cânta excelent la vioară, iar horele satului se încingeau la sunetul acesteia, ca la o chemare a sufletului spre bucuria înfrățirii prin joc, prin trăiri spirituale inconfundabile, de aleasă simțire românească.

Grecateros

ANII DE REZISTENȚĂ ANTICOMUNISTĂ

BORDEIUL DIN POENĂREI, ULTIMUL ADAPOST AL PARTIZANILOR

...Restul grupului de rezistență alege o nouă modalitate de a exista cât mai discret posibil. O mână de adevărați români, credincioși idealurilor de libertate, demnitate și luptă anticomunistă, pe care rezistența noastră le-a avut ca stindard, și-a asumat marea responsabilitate și riscul enorm de a-i proteja și aproviziona, într-un loc sigur, bine camuflat din jurul satului Poenărei, la circa 15 km mai jos de Nucșoara, unde au rămas din anul 1952 până în 1958, când un trădător de clasă i-a vândut. Puteți ușor contura calitatea morală, creștinească și de buni români a acestor oameni, care, cunoscând desfășurarea tuturor evenimentelor relatate, starea generală de spirit, pericolul fără margini ce-l prezenta acțiunea lor, au hotărât să-i sprijine material și moral ca pe niște membri ai propriilor lor familii pe cei patru luptători rămași din grup. Aceste familii au fost: preot Ioan Constantinescu, preot Nicolae Andreescu și Nicolae Ticu-Sorescu. Exista și un al patrulea care a știut unde se adăposteau luptătorii, dar al cărui nume mi-e silă să-l pomenesc acum, în acest context, fiindcă el este cel care a făcut, prin trădare, ca undeva, în Jilava, o mare groapă comună să fie umplută cu corpurile a 16 patrioți români, iar alte sute de familii să intre în pușcăriile comuniste, de unde mulți nu s-au mai întors. Aceste trei familii au fost susținute de alte câteva, care colectau și aduceau ajutoare, precum: Gheorghe Tomeci, țaran din satul Galeș-Argeș, Nicolae Băsoiu, țaran din Stănești-Muscel, învățătorul Ion Mica din Corbi-Muscel, învățătorul Alexandru Moldoveanu din Nucșoara și mulți alții.

Adăpostul – o groapă săpată într-o stâncă mai moale – se afla în apropierea casei familiei preotului Ioan și Iustina Constantinescu, unde, practic, era „centrul” de aprovizionare și informare. Aici, în această grotă, s-a născut o fetiță: Ioana-Raluca, mama ei fiind tânăra Maria Plop... Tot prin grija părintelui Ioan Constantinescu, acest copil venit pe lume, poate la un timp nepotrivit, a fost creștinat și s-a bucurat de toată grija ce se poate acorda în asemenea situații... Securitatea veghea în permanență atât prin cadrele ei, cât și prin alți „ochi”... Metode peste metode, care mai de care mai perfide, căutau să afle unde se ascunde grupul și cine sânt susținătorii. Parcă un roman polițist se transpunea în scenă. S-a recurs la lucruri greu imaginabile: căsătorii de conjunctură, îndepărtări din zonă ale unor persoane mai incomode prin acte oficiale (cazul preotului Nicolae Andreescu, transferat prin adresă de la Sf. Mitropolie), ofițeri de securitate infiltrați în diverse servicii locale (magazineri, gestionari la punctele alimentare) și tot ce a mai putut inventa Securitatea.

Overigă din lanțul DISCREȚIEI a cedat. Au fost cunoscuți cei patru susținători principali ai grupului. Au fost analizați și cântăriți de la distanță, pentru a-l găsi pe cel care va accepta să trădeze... Acesta este Grigore Poenăreanu, fiul unei familii cunoscute în zonă, dar a cărei așchie a sărit departe de trunchi... El acceptă în totalitate condițiile puse de Securitate, modul trădării, locul, timpul etc., în schimbul libertății lui...

În mai 1958, după aproape șase ani de ședere în satul Poenărei, într-o noapte, în apropierea casei lui, vin doi dintre luptători, frații Toma și Petre Arnăuțoiu, chiar la locul unde avea târla oilor Nicolae Ticu-Sorescu. Apare și trădătorul, cu o sticlă de țuică „pregătită cu un narcotic”, din care beau ceilalți, el abținându-se. Puțin mai târziu, securiștii aflați în imediata apropiere, sub perdeaua nopții, se aruncă asupra lor. Toma Arnăuțoiu și Nicolae Sorescu – complet inofensivi – sânt legați fedeleș, urcați în jeep-uri și, de-abia a doua zi, se trezesc la Securitatea Pitești. Petre, mai rezistent la narcoză, fuge un timp, dar este prins și, sub amenințarea armelor, îi conduce pe urmăritori la grotă din stâncă, unde se aflau: Constantin Jubleanu și Maria Plop cu fetița ei de doi ani și jumătate. Maria coboară cu copilul, iar tânărul Jubleanu deschide foc de apărare. Asediat până în noaptea următoare, văzând că ieșirea este imposibilă, își curmă, cu ultimul glonț, firul vieții, mergând în ceruri, în locul rezervat EROILOR, alături de mama și de tatăl său.

În noaptea următoare, jeep-urile Securității aleargă în toată zona, la: Domnești, Stănești, Corbșori, Poenărei, Nucșoara, Galeș, Brătieni, Brădet și nu numai. Familii întregi sânt arestate, iar unde mai rămân vreunii, aceștia își blestemă soarta. Sânt scoși din casele lor, batjocoriți, amenințați cu moartea, pământurile și bunurile le sânt confiscate, sânt aruncați într-o viață nemiloasă, fără posibilități de existență. Singurul obiectiv urmărit de Securitate, în acest timp, era distrugerea fizică și morală a tuturor celor implicați. „Maeștrii” și realizatorii acestei reprimări a mișcării de rezistență anticomunistă acționau fără scrupule.

Numai astfel se poate explica barbaria acestor torționari lipsiți de orice urmă de sentimente umane. Ce fel de sentimente puteau avea cei care arestau părinți ai unor copii de 7-8 ani, lăsați în seama nimănui ?!... Cazul familiilor Petre Arnăuțoiu, Ion Mica și Crinu Petti, unde, sub îngrijirea unei singure femei, erau nouă copii fără posibilități materiale; sau al copiilor preotului Nicolae Andreescu și ai altora.

Numai într-un cod al „umanismului” socialist se poate înscrie actul bestial al arestării profesoarei Iuliana Constantinescu-Preduț, gravidă în luna a șaptea, care a născut în Închisoarea Văcărești, în condiții neomenești, regăsindu-și fetița smulsă de la sân, abia după 6 ani !...

Nu vrem răzbunare !... Vrem doar ca un număr cât mai mare de oameni și, în special, tineretul să cunoască suferința și necazurile acestui popor care n-a plecat capul în fața tiraniei !... Și ce mult ne-a costat !.....Și, astfel, se termină o istorie trăită de sute de oameni, o pagină neștearsă din Rezistența armată anticomunistă din România.

Alexandru Marinescu

Text reprodus din articolul «Pagini din rezistența armată anticomunistă» apărut în „Memoria, revista gândirii arestate”, editată de Uniunea Scriitorilor din România, nr. 7/1992, p. 54 – 56.

MĂRTURII VII, PRIN OCHI DE COPIL

Int-o zi, care părea să fie la fel ca celelalte, liniștea satului Poenărei a fost zguduită de vestea înfricoșătoare că se fac noi arestări... Doamne, ce-o mai fi, pe cine, oare, vor mai ridica?... Sătenii de-abia își mai dădeau, de spaimă, binețe, neputându-și spune unii altora ce gândeau... Deși copil, eram, uneori, așa de înspăimântată, că, dacă m-ar fi întrebat cineva atunci, aproape nici nu mai știam cum mă cheamă !... A doua zi, mă jucam, în drum, șotronul cu prietena mea, Lilica... Zbenguiala în mijlocul uliței a fost curmată brusc de zgomotul unei mașini care venea în goană spre noi. Mașina, de culoare verde închis, s-a oprit, la câțiva pași, în fața noastră, ridicând un nor de praf. Noi ne-am retras înspăimântate spre gard... Din mașină, coboară trei inși înalți, îmbrăcați în haine militare... Unul dintre ei își aprinde țigara și zice:

—Aici stă Dode Sorescu?... Cine sânteți voi ?...

Lilica îi răspunde printre lacrimi:

—Da, aici !... Eu sânt fiica lui !...

—Unde este tatăl tău ?, întreabă un altul cu o voce aspră, tunătoare...

—La Muscel, la fân !, spune ea, speriată, printre suspine...

—Când se întoarce ?, o descusu cel care părea să fie mai mare în grad.

—Nu știu, răspunde Lilica, cu voce ștearsă, tremurândă...

Apoi, câteștrei s-au așezat, ca la comandă, lângă gard, stând jos pe iarbă, cu cizmele înfundându-le, parcă, în șanț, și privind insistent în susul uliței, de unde trebuia să vină nenea Dode... Eu am fugit cât am putut de repede din drum, tremurând ca varga, și m-am ascuns în podul casei bunicilor mei... Acolo, printr-o creștătură făcută de nu știu cine în peretele de lemn, mă uitam cu teamă la militari și așteptam să văd ce o să se întâmple când o să vină nenea Dode... După amiază, într-un târziu, sosesc, sfârșiți de muncă, părinții Lilicăi... Veneau agale, prin curte, pe la Niculina Marinoiu...

N-au apucat să se apropie bine de poarta casei lor, că cei trei inși l-au și înșfăcat pe tatăl prietenei mele și l-au îmbrâncit în mașină, neținând seamă de urletele de durere și disperare ale soției și fiicei lui. Nici măcar nu l-au lăsat să-și sărute fetița care plângea în hohote, deși nenea Dode ar fi vrut s-o îmbrățișeze... Mașina a plecat în goană, precum a venit, stârnind un nor cenușiu de praf... Pe mine, m-au podidit lacrimile, îngrozită de scena aceasta neînțeleasă pe atunci a despărțirii forțate a unui copil de tatăl lui...

Doamne, ce fusese, în sătucul nostru, atunci, în luna mai 1958 !... Focuri de arme se auzeau când în pădure, la „Râpile cu Brazi”, când la „Cătină”, când în „Zăvoi” !... Oamenii nu își mai vorbeau, doar șușoteau între ei, temându-se, parcă, și de umbra lor !...

Au trecut anii !... Greu, dar au trecut !... Liniștea a revenit, încetul cu încetul, în satul nostru... Într-o bună zi însorită de duminică, mama îmi spune: „Astăzi, mergem și noi la biserică !... Să nu uiți să te rogi și la icoana Sfântului Nicolae, că aduce noroc !... Să te rogi pentru sănătatea celor care îți sânt dragi ție, dar să nu o uiți din rugăciune și pe mama ta, mi-a zis dânsa, zâmbindu-mi larg și îmbrățișându-mă cu căldură... Pe vremea aceea, în frumoasa noastră biserică de lemn, venea aproape toată lumea din sat, la slujbă... Acolo, ne simțeam mai aproape de Dumnezeu și oamenii uitau de grijile care le năpădeau viața... Deodată, în duminica aceea însorită, într-o strană, cum intri în biserică pe partea dreaptă, zăresc o doamnă distinsă, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu o eșarfă pe cap, dar căreia nu îi puteam zări figura... O trag ușor de mână pe mama și o întreb:

—Mamă, cine e „Străina” ?...

Mama, aplecându-se spre mine, îmi șoptește la ureche:

—Fii cuminte, îți spun eu, când o să ieșim din biserică, fiindcă aici nu se vorbește, se ascultă în liniște sfânta slujbă... Însă eu auzeam, în spate, femeile șușotind mereu și nu înțelegeam ce-și spun, atunci când privirile li se îndreptau spre „Străina”... De aceea, eram atât de nedumerită și atât de curioasă, că așteptam să se termine slujba cât mai repede, pentru a afla cine e „Străina” din strană... Slujba, însă, continua după tipicul știut de preot... Urma „Tatăl nostru”... Atunci, „Străina” a ieșit din strană, s-a îndreptat spre altar și i-a cerut preotului permisiunea să cânte dânsa această sfântă rugăciune... Nu am să uit niciodată acest moment deosebit pentru mine și pentru credincioșii aflați la slujbă... Cu mâinile împreunate a rugăciune, cu ochii ridicați spre cer, parcă străpungând acoperișul bisericii, a început să cânte... Slovele se ridicau spre înalt, apoi, coborau liniștit spre pământ, într-o modulație a vocii sale catifelate, încât, mi se părea că biserica s-a umplut de un fior dumnezeiesc, care îmi pătrundea în adâncurile sufletului meu... „Străina” plângea și cânta... Cânta și plângea... Nimic nu o putea opri din ruga sa către Tatăl ceresc... Era ceva mai presus de puterea mea de înțelegere din anii copilăriei...

Mama a încercat să meargă spre dânsa, dar eu, am tras-o de mână, șoptindu-i: „—Lasă, mamă, las-o să cânte !”, o imploram cu lacrimi în ochi... Toată lumea din biserică plângea... Plângeau și femeile, plângeau și bărbații !... La sfârșitul rugăciunii, atunci când „Străina” cânta, printre lacrimi: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri !”, prin fereastra de la strana unde era dascălul, o rază caldă de lumină i-a luminat fața... „Străina” s-a înclinat a iertare spre altar, și-a șters lacrimile care se strânseseră sub bărbie și s-a retras cu demnitate, cu pas rar, rar, în strană...

Eu nu am mai avut răbdare, plânsesem tot timpul, și am căutat-o, cu lacrimi în ochi, pe mama:

—Mamă, te rog, spune-mi cine e, nu mă mai chinui !... Mama, ștergându-și lacrimile multe, mi-a răspuns:

—E prietena mea cea mai bună: e fiica părintelui Ioan Constantinescu, care a slujit aici, în biserică și a fost împușcat: Lilica !... Și Lilica a fost arestată, și mama ei, coana preoteasa... Lilica era însărcinată și a născut, în închisoare, o fetiță, pe care o cheamă Libertatea ...Slujba s-a terminat și femeile, una câte una, se duceau la „Străină”, o îmbrățișau și o sărutau pe Doamna Lilica, dorindu-i sănătate și bun venit acasă !...

Atât !... Nu puteau să spună mai mult !... Cuvintele li se înecau în lacrimi !...

Din nou, liniștea s-a așternut peste sat ... Oamenii și-au reluat muncile zilnice și, odată cu ele, glumele care sunt sarea și piperul vieții lor... După un timp, o aud pe bunică spunând unei vecine: „S-a întors și soția părintelui Constantinescu; a venit și Guțel, și Dode Sorescu, și nevasta lu' Sorescu, baciul din munte, și doamna Popescu, soția învățătorului ... Doamne, bine c-au avut zile să se întoarcă la casele lor, după atâta amar de vreme !... N-a trecut mult timp și o revăd pe Doamna Lilica însoțită de două fetițe, pe care le ținea de mână: Libertatea și Gloria !... O frumusețe de copile, care stăteau lipite, tot timpul, de dânsa... S-a îmbrățișat cu mama și, încet-încet, au început să-și depene din amintirile mai vesele, dar și din cele mai triste ale anilor tinereții lor... „Străina” de atunci, din biserică, îmi devenise mie tot mai dragă...

Marinela Păunescu

Gânduri frântes

Speranța are nevoie de iubire divină. ❖ Iisus — tămăduitorul înstrăinării dintre noi. ❖ Măine — e darul viitorului oferit de Dumnezeu. ❖ Nădejdea este o ancoră a sufletelor. ❖ Cerul devine, pentru noi, măsura pământului prin credință. ❖ Noi ducem tot trecutul spre viitor. ❖ Ce amară, dulce bucurie să fii cerșetor de veșnicie. ❖ Dreptate — ochii plânși vor să te vadă. ❖ Dușmanul judecății este prejudecata. ❖ Adevăratul respect se arată prin ascultare. ❖ Soarele înmoaie ceara, dar întărește lutul. ❖ Dialogul de suflet este un moment de tihnă. ❖ De la 18-29 ani — tinerețea cu imperativul: „trebuie” ! ❖ Tânărul educat poate fi comparat cu un pom la prima înflorire. ❖ „Omul a inventat cuvintele ca să-și ascundă gândurile” este un gând nedrept. ❖ Lipsa comunicării creează dezamăgire. ❖ Aerul de superperfect este dăunător. ❖ Închisoarea a fost, pentru mine, răstignirea vechiului om. ❖ Sunt la marginea vieții. Doamne, oferă-mi bucuria iertării ! ❖ Mă laud în neputințele mele, pentru că, atunci când sunt slabă, sunt tare. ❖ Stăruința este hrănită de nădejde. ❖ Nădejdea, stăruința și lupta sunt

virtuțile supreme. ❖ Simțul libertății este mai minunat și mai puternic decât celelalte cinci: binecuvântarea odihnei de a te mișca, a vorbi, a respira, a merge nesupravegheat. ❖ Predica, de fapt, e ascultare. ❖ Evlavia – o zi fără rugăciune e fără binecuvântare. ❖ Tribunalul omenesc: frica de Dumnezeu; teama de moarte. ❖ Intenția răului este frica. ❖ Măsura noastră omenească este ca ocaua lui Cuza. ❖ În ogorul sufletului meu, s-a aruncat, din copilărie, sămânța credinței. ❖ Viața – doresc să mi se sfârșească în tăcere, seninătate și regret. ❖ E ceasul plecărilor și al rămănerilor. ❖ Peste noi, s-a așternut praful amintirilor. ❖ Aducerile aminte sunt scânteii care ard înăbușit și dor până la sângerare; din ele, ne alimentăm speranțele ce ne călăuzesc în viață. ❖ O bibliotecă – rafturi de cărți cu iz de eternitate.

Iuliana Constantinescu-Predut

Anii de chin ai lui Dode Sorescu

„...M-a dus la Securitate, în Pitești, la anchetă... Anchetator era colonelul Diță Gheorghe. M-a pus la o măsuță micuță cu un scaun. El stătea la o masă mai înaltă. Mi s-a părut că prin masa la care am fost pus trecea curent, că uite-așa mă zgâlțâiam pe scăunelul ăla. Sau eu tremuram de frică?... Căutau să spui și ce știi și ce nu știi. A-nceput să mă întrebe. Ce știu vă spun, mai mult decât atât nu, am zis. Tata era arestat deja. În curtea Securității, m-am despărțit de mama, pe care nu am mai văzut-o până am venit acasă. Că ea a venit mai-nainte, a avut doar trei ani de condamnare. Tata a fost executat la Jilava odată cu frații Arnăuțoiu, în 18 iulie 1959... Ne-a ținut opt luni de zile la Securitate și ne-a anchetat... Pe mine, Gheorghe Sorescu, și pe Ion Diaconu, tot din Poenărei, ne-a mutat la închisoare, la penitenciar la Găvana în Pitești și ne-a băgat împreună cu alți vreo opt inși într-o cămăruță cam de doi metri pe cinci. Am stat opt luni la Securitate, nouă luni la penitenciarul din Pitești și de acolo, după judecată, ne-a imbarcat și ne-a dus la Jilava. Eram optsprezece oameni în lotul ăsta... Am stat vreo șase luni în Jilava și după aia, prin primăvară, luna mai cred că era, ne-a dus la vizita medicală. Au scos vreo mie de deținuți atunci din Jilava. Ne-a dus pe toți până la Fetești. Acolo erau cordoane de armată și ne-au dus pe jos până la colonie. Avea vreo opt barăci acolo, într-un sat, la Giurgeni. Slabi, prăpădiți, cum eram. Am suferit tare de mâncare la Jilava. Arpacaș fierț, asta ne-a fost mâncarea la Jilava. Singur vinerea ne dădea și nouă fasole. După ce am ajuns la Giurgeni, ne-a lăsat vreo patru-cinci zile liberi prin colonie. După aceea, comandantul coloniei ne-a format în brigăzi de cincizeci de oameni. Brigadier era tot un deținut și un sergent-major la fiecare brigadă. Și te scotea dimineața. Eram o mie două sute de deținuți. Ne ducea pe jos la câmp. Era o fermă mare de stat. Aveau nevoie de oameni și ne-au dus pe noi să muncim. De dimineața până seara. Ne aducea mâncarea acolo, într-o puțină ca de varză. Pe focul ăsta de căldură, se acrea mâncarea. Da' o mâncam. Era mai bine decât la Jilava, dar era muncă normată. Te duceai la câmp și aveai normă. Nu o făceai, seara, brigadierul îți spunea comandantului la întoarcere. Mai erau unii mai bătrâni, mai nevoiași și nu puteau să-și facă norma. Ei rămâneau acolo, unde intram pe poarta coloniei și era corpul de gardă. Și băga pe câte unul în camera aia. Aveau pat acolo. Te lungea pe pat și doi soldați, unul se așeza pe gâtul tău, altul pe picioare și comandantul, el cu mâna lui, avea un baston de cauciuc, îți dădea pantalonii jos și-ți trăgea pe fund și pe picioare până te înnegrea. Asta era pedeapsa. Am stat

acolo aproape trei ani. De acolo, mi-a dat drumul. Vara la muncile agricole și iarna ca să nu stăm degeaba, Dunărea era aproape și Dunărea bătea în dig, care apăra localitatea. Dunărea începuse să sape în mai multe locuri digul, care avea doisprezece metri jos la bază și sus zece metri. Pământ bătut. Fiecare deținut era obligat, avea roabă, târnăcop și lopată, să sape o groapă de trei metri lungime, un metru lățime și un metru adâncime. Tot pământul ăsta trebuia să-l sapi și cu roaba să-l duci pe dig sus. Și seara venea brigadierul cu sergentul-major și îți măsura groapa. Ai făcut, te trecea pe caiet. N-ai făcut, te aștepta pedeapsa. N-am scăpat nici eu. Era imposibil. Uneori era pământul înghețat, băteai cu târnăcopul de-ți zdruncina creierii în cap și tot degeaba. Până scormoneai pământul ăla înghețat... Era un oltean, săracul, mai bătrâior, Tătu Florea. Coborând cu roaba de pe dig i-a venit amețeala și s-a dus cu roabă cu tot până jos. A dat ochii peste cap, ziceam că moare. În timpul ăla, a venit și comandantul. El venea mereu în inspecție. S-a uitat la el, cu cizma îi dădea în coaste:

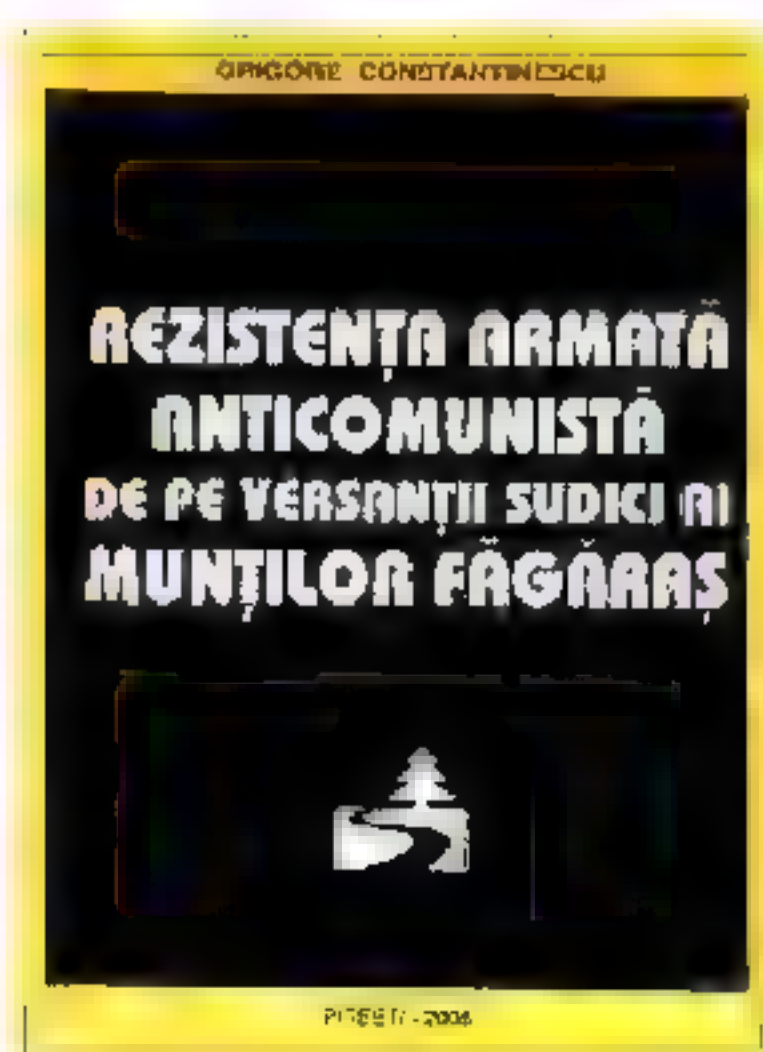
— „Bă, puturosule, nu vrei să muncești?” și el era mai mult mort. Și multe, multe cazuri de-astea... Mi-au dat drumul în 1963 și am venit acasă și plăteam chirie la Primărie, pentru casa făcută de noi. După doi-trei ani, a venit un ordin și am primit casele înapoi. Pământul însă nu. Acu' ni s-a dat când au venit legile astea noi... Da' mulțumim lui Dumnezeu că am scăpat...”

Dana Dobre

Text reprodus din art. «Eroii luptei de rezistență din Muscel»,
apărut în ziarul „România liberă” din 19 august 2006.

O carte pentru eternitate:

În cronica rezistenței antitotalitariste din România, operațiunile inițiate de către formațiunea de partizani

«Haiducii Muscelului», care a acționat pe versanții sudici ai Munților Făgăraș, constituie un episod de referință al luptei împotriva regimului comunist instaurat prin forță de către trupele sovietice „eliberatoare”. În confruntarea inegală cu aparatul represiv al statului totalitar, au căzut eroic la datorie numeroși fii ai plăiurilor muscelene, menținând, prin exemplul lor, nestinsă, flacăra vie a speranței în reîntronarea idealurilor de libertate pe pământul sfânt al patriei. În noaptea de 18 spre 19 iulie 1959, coordonatorii și principalii susținători ai formațiunii de partizani «Haiducii Muscelului»: frații Toma și Petre Arnăuțoiu, preoții ortodocși: Nicolae Andreescu, Ioan Constantinescu și Ion Drăgoi; învățătorii: Ion Mica, Alexandru Moldoveanu, Nicolae Nițu și Gheorghe Popescu; țărani: Nicolae Bășoiu, Titu Jubleanu, Benone Milea, Constantin Popescu, Ioan Sândoiu, Nicolae Sorescu și Gheorghe Tomeci erau executați, la Închisoarea Jilava, printr-o sentință criminală, ca „elemente dușmănoase, foști membri ai partidelor istorice, care au organizat bande teroriste în nordul fostelor județe Argeș și Muscel, pentru a desfășura o activitate contrarevoluționară împotriva statului și regimului democrat-popular”.

Considerând „Rezistența armată anticomunistă un fenomen spontan care avea ca țel comun acela de a nu se supune consecințelor comunizării țării”, istoricul englez Dennis Deletant, relevă faptul că „formațiunile de partizani nu reprezentau o amenințare majoră pentru puterea comunistă, deși atâta vreme cât rămâneau în libertate subminau pretenția regimului de a deține controlul deplin al țării”, menționând, printre altele, că „formațiunea care a supraviețuit cel mai mult a fost cea a «Haiducilor Muscelului»”. Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș se situează, prin intensitatea operațiunilor organizate, prin durata considerabilă a activității grupului de partizani [1948-1958] și prin aria geografică în care au acționat membrii săi, între manifestările antitotalitariste de amploare din România.

Literatura despre rezistența armată anticomunistă din România se circumscrie, uneori, unui fenomen cvasigeneralizat, în care preținși deținători ai unor adevăruri istorice absolute se erijează în autori ce nu pot fi contestați, deși, pentru a-l cita pe poetul-filosof Lucian Blaga, „scriu doar din auzite și după indicii, dar care au ambiție, atitudini și morgă de... martori.” Prefațând voluminosul și extrem de utilul „corpus documentar” consacrat evocării Rezistenței armate anticomuniste de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș intitulat **«Luptătorii din munți. Toma Arnăuțoiu. Grupul de la Nucșoara. Documente ale anchetei, procesului, detenției»**, autoarea, Ioana-Raluca Voicu-Arnăuțoiu, motivează demersul său excepțional în relatarea „istoriei oamenilor conduși de Toma Arnăuțoiu, locotenent în armata regală română, care, între anii 1949-1958, au trăit și au luptat în pădurile din Făgărașul de sud, Iezer-Păpușa și Leaota”, omițând, însă, includerea, în acest context geografic, a Munților Bucegi, unde s-a desfășurat, la cabana Padina, o operațiune extraordinară, cu scop diversionist, menită să distragă atenția Securității în cursul acțiunii furibunde, continue a acesteia pentru depistarea zonei cantonamentului membrilor activi ai Rezistenței.

Autoarea își concepe volumul ca o însumare de „documente provenite din arhiva Securității Statului”, conștientă că „deși, purtând pecetea minciunii, a nedreptății, ■ crimei instituționalizate, ele nu pot ascunde adevărul despre rezistența armată a acestor fii ai poporului român în fața agresiunii comuniste”. Un asemenea demers extrem de solicitant ■ fost determinat de faptul că „toți membrii grupului Arnăuțoiu au fost fie uciși în lupte, fie executați”, documentele Securității fiind, așadar, după părerea sa, unicele „mărturii scrise din epocă”. Autoarea uită, însă, că marea epopee a luptei din munți se constituie din însumarea tuturor mărturiilor celor care și-au jertfit propria libertate în numele idealului suprem de libertate al națiunii române subjugate de comunism, că adevărata cronică a luptei partizanilor din gruparea «Haiducii Muscelului», care acționau, nu întâmplător, și sub numele de «Partizanii libertății», presupune înregistrarea confesiunilor tuturor participanților care au sprijinit-o material și moral și care au fost condamnați la peste 2000 de ani de temniță de către Tribunalele militare ale regimului totalitar comunist din R. P. R. Intuind utilitatea unei asemenea acțiuni, istoricul universitar Vasile Novac și-a propus și a reușit într-o măsură considerabilă să suplinească această carență a volumului, printr-o cercetare tenace și, evident, eficace, înregistrând, pentru o arhivă a denunțării totalitarismului comunist, declarațiile majorității foștilor deținuți din județul Argeș care au supraviețuit temnițelor gulagului românesc. Dintr-un exclusivist spirit de „conservare a memoriei paternale”, autoarea elimină, în titlul volumului său, pe inițiatorul de facto al Rezistenței, colonelul Gheorghe Arsenescu, nume pe care, însă, în argumentatul său „argument”: «Documente pentru o istorie necesară», publicistul Gheorghe Ceașescu, în virtutea respectării adevărului istoric, îl asociază permanent cu Toma Arnăuțoiu: „Dacă nu vom realiza misiunea istorică de reîntroncare a libertăților democratice în România, atunci, jertfa lui Arnăuțoiu și Arsenescu (i-am pomenit doar pe ei, întrucât volumul se referă la ei !) nu va fi fost zadarnică, iar noi, cu cugetul datoriei împlinite, vom fi pe potriva marilor martiri ai neamului”...

Referindu-se la coordonarea activității partizanilor care au acționat pe versanții sudici ai Munților Făgăraș, unul dintre participanții activi la rezistență, studentul Cornel Drăgoi, sublinia cu convingere un adevăr ce nu poate fi contestat de nimeni, din afara organizației «Haiducii Muscelului»: „Ce aș vrea să se știe este că întemeietorul acestei organizații de partizani a fost colonelul Gheorghe Arsenescu. Că, periodic, a rămas comandant Toma Arnăuțoiu, asta e altă treabă...” . Definind, din perspectiva, de „magister vitae”, a istoriei, importanța Rezistenței armate anticomuniste din munți, publicistul menționat consemna concludiv: „România și-a adus astfel jertfa de sânge ostășesc pentru revenirea la spațiul de cultură și mentalitate europeană”.

Relatând despre **«Procesul grupului Arnăuțoiu. 1959»**, în revista «Arhivele totalitarismului» [an III/1995, nr. 2], istoricii universitari **Vasile Novac** și **Gheorghe Nicolescu** formulau următoarele observații concludive: „Colonelul Gheorghe Arsenescu a avut un rol hotărâtor în organizarea și conducerea inițială a Rezistenței naționale armate din Munții Făgăraș • După retragerea colonelului Gheorghe Arsenescu în zona Câmpulung-Muscel, grupul «Haiducii Muscelului» a fost condus de către Toma Arnăuțoiu • Aria de acțiune a Rezistenței a inclus, în afara zonei Munților Făgăraș, și Munții Bucegi, unde, în noaptea de 17 spre 18 august 1952, partizanii au atacat cabana turistică din Muntele Padina • Atât luptătorii activi, cât și simpatizanții acestui grup făceau parte din toate straturile sociale, dar, mai ales, din cele mijlocii și mici. Alături de ofițeri sau foști ofițeri puși în disponibilitate și excluși din armată, erau intelectualii satelor: preoți, învățători, profesori, studenți și elevi; apoi, țărani săraci,

mijlocași și înstăriți, ciobani, servitori, comercianți • Rolul conducător l-au avut ofițerii și intelectualii; țărani l-au urmat cu încredere, dând dovadă de spirit de sacrificiu • Lupta de partizani din munți n-a avut un caracter fascist, ci „anticomunist și antirusesc”. Concluzia finală este semnificativă în determinarea rolului acestei grupări în contextul general al mișcării naționale de rezistență: „Gruparea Arsenescu-Arnăuțoiu, în ciuda faptului că s-a bazat pe premisa greșită a unui eventual război anglo-american-sovietic, a reușit să acționeze și să supraviețuiască peste 10 ani, datorită devotamentului și abnegației țăranilor din zonă”.

Tomul consacrat recent **«Rezistenței armate anticomuniste de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș»** reprezintă o sinteză obiectivă a epopeii eroice a „Partizanilor libertății”, efectuată cu preocuparea constantă de a se releva rolul important al acestora în istoria națională, dintr-o perspectivă lipsită de orice subiectivism inerent, de altfel, unor opere în care autorii se implică fundamental, sub raport sentimental.

Ordonarea cronologică a evenimentelor a fost efectuată într-un spirit de rigurozitate extremă, cu convingerea că precizările de ordin temporal conferă relatării operațiunilor grupării de partizani, consistența motivației acțiunilor lor, derulate, deseori, sub imperiul imprevizibilului, creând impresia fulminantă a secvențelor unui film documentar de război, ce ilustrează spiritul de sacrificiu al „Partizanilor libertății” din Munții Făgăraș... Efectuarea unor analize extinse a contextului istoric în care se plasează evenimentele consemnate, deși, probabil, se impunea, ar fi constituit un element insurmontabil în „economia” acestui volum proiectat la o dimensiune editorială acceptabilă.

Circumscripșiv unui semnificativ arc de boltă dominator al unei conduite familiale durate pe educație și morală creștină, spiritul, în general, irenic al „cronicarului”, în ciuda cruntelor trăiri sufletești determinate de brutalitatea evenimentelor relatate, este, totuși zdruncinat, în esența sa, de obsedanta întrebare ce s-a insinuat tulburător de vie în conștiință: Dacă istoria națională recunoaște că, în lupta pentru libertate a poporului nostru, sacrificiul partizanilor n-a fost zadarnic, dacă toți cei care au căzut în cursul evenimentelor din decembrie 1989 sunt considerați eroi ai luptei împotriva comunismului, de ce, oare, cei care au participat, conștienți de riscurile grave asumate!, la Rezistența armată anticomunistă din România, în condițiile extrem de grele ale luptei de partizani, jertfindu-se pentru cauza libertății, nu sunt recunoscuți, prin legile țării, ca eroi ai neamului românesc?!...

Succinta incursiune în modul în care Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș poate fi percepută, totuși, cu extremă obiectivitate, relevă actualitatea imperativului formulat de către cărturarul Nicolae Iorga, potrivit căruia: „Pulsul preocupărilor noastre trebuie să bată în ritmul, fie și înfrigorat, al timpului... Să pornim de la societatea contemporană și să revenim mereu la dânsa!...”

Elaborarea volumului **Rezistența armată anticomunistă din Munții Făgăraș** atestă, pe un plan, prin excelență, sentimental, adevărul de necontestat al maximei istoricului Edgar Quinet: „Istoria este o tragedie în care luptă împreună libertatea și destinul!”, confirmând, pentru urmașii celor dispăruți, veridicitatea meditației lirice a inegalabilului poet-martir Nichifor Crainic: «Ursită-i inima să poarte / Trecutu-n ea cu morții lui, / cu morții mei, care-i crezui / naiv, cândva, fără de moarte!...»

În încheiere, se cuvine un gând de sinceră grațitudine celor fără de care acest volum ar fi continuat să rămână, poate, pentru eternitate, într-un sertar al uitării... Dar știind că „Uitarea – precum glăsuia cu adâncă înțelepciune, acum un veac, scriitorul Alexandru Vlahuță – este un început de ruină în sufletul unui neam!”, autorul acestui volum, precum și cei pe care îi voi aminti cu motivată recunoștință, n-au vrut să-și ruineze, printr-o uitare condamnată, sufletele!... Mulțumiri sincere distinsului manager **Virgil Baci** – originar din Poenărei, devenit, prin inteligență și muncă susținută, un prosper om de afaceri, care a sponsorizat integral costul tipăririi volumului, profesoarei **Eugenia Constantinescu** – lector al volumului, inginerului **Constantin Samoilă** – coordonatorul acestei prime ediții, precum și dumneavoastră, celor care ați onorat, prin prezența la această manifestare de suflet și de conștiință, un act de necesară restituire istorică obiectivă a unor pagini însângerate din lupta eroică pentru libertate a neamului românesc!...

Grigore Constantinescu
Poenărei, 19 august 2006

Hronicul

„HAIDUCILOR MUSCELULUI”

Am deprins obiceiul ca, de câte ori primesc o carte și se întâmplă să am foarte mult de lucru, s-o răsfoiesc și s-o pun deoparte, în așteptarea unui timp de lectură tihnită. Când am avut pentru prima dată în mână o carte a domnului Grigore Constantinescu, mi-am propus să o răsfoiesc 10-15 minute și s-o pun pe noptieră, în teancul cărților pe care le am de citit în primă urgență. Dar m-am pomenit în zori cu peste 150 de pagini citite și nu m-am putut opri aici. Deși înțesată de documente din dosarele Securității și ale Justiției, de la anchete și interogatorii, cartea se citește ca un roman captivant și fabulos. Și chiar dacă cele mai multe dintre paginile cărții vorbesc despre eroi, despre martiri, despre oameni pur și simplu hărțuiți, arestați, anchetati, torturați, executați, oameni care au fost – cei mai mulți dintre ei nu mai există – cartea, monumentală de-a dreptul, nu este, totuși, un mausoleu... Colonelul Arsenescu, frații Arnăuțoiu, Maria Plop, preoții Ioan Constantinescu și Nicolae Andreescu, Elisabeta Rizea, Ana Simion, profesoara Iuliana Preduț-Constantinescu și mulți alții sânt oameni atât de vii în această carte, încât parcă-i vezi, parcă-i auzi la timpul absolut prezent.

Am deprins obiceiul, bun sau rău, ca, de câte ori primesc o carte, s-o iau ca temă de comparație cu ale mele. Cu dezamăgire, dar și cu satisfacție, le găsesc pe unele inferioare. Despre altele pot să spun: iată o carte bună, dar așa ceva pot să scriu și eu. Ei bine, de data aceasta, trebuie să mărturisesc, călcându-mi pe orgoliu, că eu n-aș fi fost în stare să scriu această carte !... Și, ca să mă conving, am luat lectura de la cap, ca să-i găsesc neapărat noduri în papură, din punct de vedere al creației literare. Și nu le-am găsit...

Am obiceiul ca, de câte ori primesc o carte, s-o compar cu opera de până atunci a autorului. Domnul Grigore Constantinescu mai publicase încă 7 cărți. Dar nici una de valoarea „sentimentală” a celei de față. Aceasta este culmea creației sale literare !... Văd că mai are încă 11 volume în curs de apariție. Îi atrag atenția că nu are voie să publice nici una sub nivelul acesteia... Ar însemna să se sinucidă !...

Am deprins obiceiul ca, de câte ori primesc o carte, să o compar cu celelalte pe care le cunosc din acel domeniu. Dar când este vorba de Rezistența anticomunistă, armată sau fără arme, fiecare carte este un strigăt de durere și nici o durere nu poate să fie mai bună decât alta... Însă un lucru este cert: nici un istoric care ar dori să scrie despre Rezistență nu va putea să facă abstracție de cartea domnului Grigore Constantinescu.

Cartea a fost lansată la Poenărei, locul ultimului cuib al „Haiducilor Muscelului”. Evenimentul a avut loc în biserica în care a slujit preotul Ioan Constantinescu, secerat de gloanțe în închisoarea de la Jilava, în biserica în care se ruga Justina Constantinescu, preoteasa lui, în care a fost botezată Iuliana, fiica lor, amândouă vârate la temniță grea, pe termen de 15 ani.

Autorul acestei cărți nu este altcineva decât fiul preotului condamnat la moarte și executat, al mamei sale care s-a chinuit în închisoare, al surorii sale, profesoara de istorie care a născut în temniță. De fapt, vlăstar al tuturor acelor eroi și martiri, supraviețuind parcă anume prin voința lui Dumnezeu, ca să ni-i înfățișeze vii și în toate dimensiunile lor și mai presus de istorie și legende.

Marin Ioniță

Articol reprodus din cotidianul „Curierul zilei”,
anul XIII, nr. 3678, p. 8; sâmbătă, 9 septembrie 2006.

EVOCĂRI DE SUFLET

Amintirile de neuitat ale copilăriei

Constantin Samoilă rememorează, cu evident har literar, în cartea sa de evocări «Amintirile de neuitat ale copilăriei», momente semnificative din viața spirituală a satului românesc încă patriarhal, cu tradiții care îmbogățesc universul copilăriei, cu colinde ce cultivă, prin ceremonialul lor tradițional, sentimentul profund de apartenență la o comunitate rurală definită, cu afectivitate, „satul natal”, respectul pentru membrii acesteia, prin elogierea muncii generatoare de prosperitate („Plugușorul”), dar și prin motivarea unor sublime simțăminte religioase profund revitalizate în perioada sărbătoririi Nașterii Domnului („Steaua”).

În esență, colindele reprezintă încântătoare manifestări artistice care facilitează, în cazul „Plugușorului”, prin repertoriul acestuia, o evidentă coeziune de grup a „urătorilor” distribuiți în roluri diverse, creându-se, prin intermediul unei recuzite adecvate (bice, buhai, tălângi), atmosfera de fundal specifică recitării monologului-mesaj de bunăstare adresat „gazdelor primitoare”, cu prilejul Anului Nou. Evocarea, în „Plugușor”, a procesului muncilor agricole în derularea lor firească, începând cu alegerea „locului de arat și semănat” și terminând cu „coacerea pâinii”, moment perceput ca o încununarea a trudei gospodarilor pe ogor, este asociată cu rememorarea, în mentalul colectiv al satului, prin figura maiestuoasă a împăratului roman Traian, a ideii originii neamului românesc. Asociată Crăciunului, „Steaua” reprezintă o fermecătoare colindă cu caracter religios, „luminând și adevărind” Nașterea Domnului în peștera din Betleem, „luminând și adevărind” bucuria din sufletele celor pentru care credința strămoșească a devenit cel mai important reper de moralitate.

Suflet din sufletul satului Poenărei, **Constantin Samoilă** a colindat, precum se destăinuie, pe la casele tuturor oamenilor din sat... Colindele au fost, pentru el, încă de pe atunci, un prilej de cunoaștere a vieții atât de diverse a oamenilor din locul mirific al Poenăreilor Muscelului.

Colinde, colinde, colinde...

De abia așteptam să se termine postul Crăciunului, pentru a ne înfrupta din cârnații de la oală, caltaboșii, șoriciul păstrat crud, ori cârnații afumați, pregătiți cu multă grijă, înainte cu o săptămână, mai exact, înainte de Ignat.

În noaptea de Crăciun, mergeam la biserică însoțit de părinți și de fratele meu, Corneluș, iar dimineața devreme, după terminarea slujbei Nașterii Domnului, pășeam evlavioși să ne împărtășim. Era ritualul obligatoriu pentru copii, dar și pentru adulți...

Părintele Ioan Constantinescu ne întreba dacă am săvârșit pedeapsa dată la spovedanie, mai exact, dacă am făcut mătăniile repartizate după fapte.

După terminarea slujbei, acasă, ne aștepta o masă copioasă cu bunătăți din carne de porc, stropite cu cidru de mere. Un scurt somn obligatoriu, după care, se dădea semnalul întâlnirii celor „Trei Crai”, formația ce urma să plece cu „Steaua”.

Vestirea Nașterii Domnului, pentru noi, copiii, era un eveniment religios, artistic, dar și pecuniar. Pregăteam „Steaua” cu o săptămână înainte de Crăciun și o decoram cu decupaje din calendare bisericești și cărți de rugăciuni; în centru, plasam scena cu Nașterea Domnului, iar, spre vârful razelor, lipeam figuri de îngerași.

Un clopoțel de obicei din bronz, pe care-l luam de la salba Steluței, iapa noastră, îl montam în vârful razei verticale. Acesta dădea de veste că au sosit „craii”. Rareori, trebuia să mai strigăm: „Primiți Steaua ?!”...

Semnalul sonor era cunoscut de gospodari. Ni se deschidea larg ușa casei, iar noi, „cei trei crai”, ne îndreptam sfioși spre camera bună și, cu fața spre icoană, începeam spectacolul. Craiul din centru ținea „Steaua” și dădea semnalul. Cântam: „Steaua sus răsare / ca o taină mare, / Steaua strălucește / și lumii vestește / că, astăzi, Curata / Prea nevinovata / Fecioara Maria / naște pe Mesia / în țara vestită / Betleem numită. / Magii cum zăriră / Steaua și porniră / mergând după rază / pe Cristos să-L vază / și, dacă-L găsiră, la Domnul intrară / și se închinară / cu daruri găsite / lui Cristos menite, luând fiecare / bucurie mare, / care bucurie / și la voi să fie / de la tinerețe / pân’ la bătrânețe”...

Apoi, pe altă melodie, se cânta: „Trei crai de la Răsărit, / spre stea, au călătorit / și-au mers, după cum citim / până la Ierusalim. / Acolo, cum au ajuns, / steaua în nori li s-a ascuns / și le-a fost a se plimba / prin oraș, a întreba / unde s-a născut, zicând, / un crai mare pe pământ. / Craii, dacă L-au găsit, / la Dânsu-au intrat / și s-au închinat... / Mare bucurie / și la voi să fie / s-aveți multe bucate, / bani și sănătate ! / Și la anul să venim, / sănătoși să vă găsim !”.

Cu „Steaua”, se colindă în cele trei zile ale Nașterii Domnului, după care, se dădea semnalul adunării echipei plugușorului... Alcătuirea formației ce urma să colinde se făcea cu mult mai înainte de Crăciun, așa încât, să se poată realiza repetițiile înainte de spectacol. Eu, de obicei, eram responsabil cu poezia și buhaiul, pe care îl păstram cu sfințenie de la un an la altul. Dintr-o baniță din lemn, căreia îi lipsea fundul, o bășică de porc bine curățată și uscată, întinsă cât se poate, prinsă cu sfoară de cânepă în loc de capac, se realiza un dispozitiv de mare rezonanță. În centrul bășicii, se făcea o gaură, prin care trebuia să treacă un fuior din păr de la coada calului, prins în interior cu un dispozitiv special. Cu cât fuiorul era mai lung și mai bogat în fire, cu atât eficiența sonoră era mai mare. Cel ce recită versurile poartă și buhaiul, dar are grijă mare să ia o sticlă cu apă pentru a-și uda mâinile care alunecau la tragerea firului și se amplifică sunetul. Un alt membru al echipei poartă salba de clopote, tălângi prinse pe o curea de piele cu sârmă la care se adaugă și salba de clopoței a Steluței formau garnitura clopotarului, care, prin brusca răsucire a corpului, asigura un grupaj mai mare de sunete ce impresionau. Punctul forte al spectacolului era asigurat de cei trei colegi, care aveau sarcina de a-și confecționa cele mai zdravene bice. Să trosnească mai tare decât o pușcă... Din fuioarele

de cânepă alese cu grijă în timpul verii, bine curățate de sperle, se împletea în patru biciul propriu-zis, care avea până la trei metri lungime și era prins cu un mâner din lemn. Cu cât biciul era mai gros și mai lung, cu atât era mai eficient. Pleasna reprezenta un element important și se făcea tot din cânepă sau din mătase. Erau necesare mai multe plesne care se prindeau în vârful biciului, deoarece se deteriorau. Cine avea plesne din mătase era mai fericit, pentru că acestea se uzau mai greu și trosneau mai tare.

Spectacolul începea odată cu sosirea echipei în gospodăria omului și când hărmălaia de câini năpădeau spre grupul de colindători, dar fără succes. Așezarea în dispozitiv era următoarea: buhaiul și poezia în sală sau lângă fereastră, clopotele în imediata apropiere, iar bicele se plasau în dispozitiv, așa încât, prin răsucire, să nu se lovească unul de altul. De obicei, ocupau toată curtea.

Când începea spectacolul, primii care făceau liniște erau câinii care fugeau care încotro, ascunzându-se de sunetul buhaiului, al clopotelor, dar, mai ales, de trosniturile bicelor. Fiecare pauză a poeziei, era însoțită de versul „mânați, măi, hăi”, după care buhaiul, clopotele și bicele își făceau din plin datoria. Urările de sănătate, roade bogate și un An Nou fericit, anunțau finalul spectacolului, urmând ca echipa să fie răsplătită cum se cuvine. De aici, se pleca la următoarea și următoarele gospodării, până la ziuă, după care, se adunau lângă un foc, unde se trăgeau concluziile reușitei. Cu un ibricel de țuică fiartă, ne dezghețam gâtul și mâinile, după care, cu forțe „matematice”, ne împărțeam agoniseala de o noapte...

Constantin Samoilă

Cânt de dor

Poenărei, măi Poenărei,
o să fie greu de cei
care-au ajuns bătrânei
și sânt tot mai singurei !...
Copiii ce i-ați avut,
tot prin străini, s-au pierdut;
i-ați dat ca să-nvețe carte
ș-acum, au rămas departe;
și-au luat și servicii bune
și-acum, au rămas prin lume...

Poenăreni, măi poenăreni,
când erați voi mititei,
cât de mulți copii era
și n-avea unde-nvăța;
acu' aveți școală-n sat
și nu-s copii de-nvățat !...
Poenăreni, măi poenăreni,
chemați copiii, ca-n vreme,
de voi să se îngrijească
și satu' să înflorească !...

Ion Fulga

ÎNȚĂLNIREA FIILOR SATULUI POENĂREI - EDITIA 2006

La Poenărei, fiii satului s-au revăzut, evocând

ANI DE REZISTENȚĂ ANTICOMUNISTĂ

La intrare în satul Poenărei, drum care se abate de la șoseaua asfaltată, lângă crucea simbol a acestei vetre, sculptată de marele artist nucșorean Rodoș, un banner mare le ura bun venit acasă fiilor satului poenărean. Am fost martor al emoțiilor, observator, dar și participant afectiv al întâlnirii fiilor satului, care, conform jurământului, se întâlnesc în fiecare august în poiana din fața școlii să depene amintiri, să deruleze filmul copilăriei, adolescenței, maturității și chiar al senectuții; să se înfrupte din bulzul poenărean și să guste sărmăluțe și pastrama stropită cu țuica adevărată de prun agen.

Anul acesta, amintirile poenărenilor au fost înlăcrimate. Își aduceau aminte de lupta anticomunistă a celor ce nu mai sunt, dar și a celor care au luptat scăpând cu viață din lagărele comuniste, cum ar fi octogenarii Diaconu și Dode Sorescu.

Biserica satului s-a dovedit neîncăpătoare pentru cei peste 150 de poenăreni ce, cu evlavie, ascultau slujba de pomenire făcută cu osârdie de cei cinci preoți. Aici, în acest pios context, fiul satului Poenărei, profesorul **Grigore Constantinescu**, a lansat cartea-document **«Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș»**. Moment de mare emoție și maximă tensiune. Vorbele emoționante ale profesorului Grigore Constantinescu, fiul preotului martir Ion Constantinescu – ucis în închisorile comuniste – au captat până la lacrimi pe tinerii și vârstnicii prezenți. Consider că este unic faptul ca un volum de istorie, cu un conținut evocator și al eroice rezistențe anticomuniste locale, să fie lansat în fața sfântului altar al Bisericii «Cuvioasa Paraschiva», ctitorite cu osârdia părintelui Ioan Constantinescu, lăcaș unde sfinții din icoane păreau a plânge soarta amară a slujitorului Domnului.

Și mare mi-a fost uimirea, multe au fost lacrimile stărnite la auzul vorbelor artistului plastic poenărean **Costel Samoilă**: „Părintele Constantinescu cere voie securiștilor să intre în biserică în podul căreia au fost depozitate arme, să-și facă rugăciunea. Unul dintre securiști, din același sat natal cu părintele, recunoscându-l, îi dă voie. Și-a făcut rugăciunea ca un adevărat apostol, prezentându-se ofițerilor pentru a fi arestat. În schimb, se petrecuse ceva ciudat. Părintele albise în câteva minute”. În părul său, se așternuse iarna emoțiilor, dar și a demnității.

Pe fereastra din stânga altarului, vedeam ca prin ceață caverna din Râpa Partizanilor, acolo, unde șase ani, au nutrit gândul libertății și democrației ultimii luptători anticomuniști.

A fost arestată și sora scriitorului, Iuliana, care a născut, în Închisoarea Văcărești, o fetiță cu numele Libertatea-Justina. O plimbau prin fața celei unde se auzeau gemetele părinților schingiuiți. Ce destin înlăcrimat !... Cum poate o inimă să acumuleze atâta durere ?!...

După cuvintele încărcate de emoție ale fiilor satului: d-na ec. **Marinela Păunescu**, ing. **Vasile Deaconu** și ing. **Avram Constantinescu**, după vorbele vibrânde ale primarului **Mihai Ungurenuș**, Fundația „Petre Ionescu-Muscel” din Domnești, prin cei doi președinți executivi, le oferă fiilor satului, personal sufletului acestei acțiuni, organizatorul și sponsorul cărții, **Virgil Baci** – un mare suflet poenărean – placheta aniversară, precum și diplome de excelență. Emoționanta acțiune s-a încheiat în ritmurile muzicii și ale dansului, însoțind agapa câmpenească a revederii. Omul de afaceri Virgil Baci, clădit pe marele principiu biblic: „Dăruind, vei dobândi !”, s-a aflat într-o veșnică agitație făcând ca toți cei prezenți să se simtă bine.

Mulți au fost invitați din afara poenărenilor: primarul municipiului Curtea de Argeș – profesorul **Gheorghe Nicuț**, primarul comunei Nucșoara, **Cornel Berevoianu**, maestrul **Gheorghe Dinică**, academicianul **Gheorghe Păun**, epigramistul **Nic. Petrescu**, reprezentanți ai unor ambasade, directori

de biblioteci municipale, oameni de artă și cultură, președintele PNL Argeș, deputatul **Adrian Miulescu**, ziariști, televiziune și, nu în ultimul rând, președinții executivi ai Fundației „Petre Ionescu-Muscel” din Domnești, din al cărei consiliu director face parte Virgil Baci.

Dumnezeu să ne dea viață, pentru a ne putea întâlni și în augustul următor !...

Prof. **Ion C. Hiru**,
președinte executiv al Fundației „Petre Ionescu-Muscel”.

Poenărei – plai românesc de eroi și patrioți

La întâlnirea fiilor satului Poenărei din 19 august 2006, am asistat, în Biserica de lemn „Cuvioasa Paraschiva”, la slujba de pomenire a eroilor patrioți români din Poenărei și la lansarea volumului «Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Tăgăraș» scris cu efort, afecțiune și talent de prof. Grigore Constantinescu, fiul ilustrului preot martir Ioan Gh. Constantinescu. Am cunoscut aici și pe acei bravi supraviețuitori ai bestialităților comuniste de tristă și nefericită amintire. Știam că nu putea să fie absent la această sărbătoare un alt amic, fiu al Poenăreilor, talentatul artist inginer Constantin Samoilă, a cărui casă părintească este un adevărat muzeu al operelor sale de început. A fost o zi de înălțare sufletească și de satisfacții nebănuite pentru că am călcat plaiuri încărcate de istorie și patriotism românesc și blagoslovite cu români adevărați care, ca în multe alte zone ale țării, au sfântit aceste locuri.

Prof. **Nic. Petrescu**,
Epigramist

Sunteți de admirat !

Doamnelor și domnilor din Poenărei,

Pentru faptul că, din sânul dumneavoastră, s-au ridicat oameni care au dat tributul sublim pentru libertate, adevăr și dreptate, sunteți de admirat !

Pentru faptul că jertfa lor pentru libertate, adevăr și dreptate, lipsită de succes la acea vreme, v-a unit și nu v-a dezbinat, sunteți de admirat !

Pentru faptul că păstrați vie, în memorie, imaginea celor care s-au jertfit pentru libertate, adevăr și dreptate, sunteți de admirat !

Pentru această pietate filială pe care dumneavoastră o păstrați pentru cei care s-au jertfit pentru libertate, adevăr și dreptate, sunteți de admirat !

Pentru modul cum vă manifestați hotărârea de a păstra în continuare în mod creator concepția de viață a strămoșilor, obiceiurile și datinile lor, sunteți de admirat și constituiți un exemplu minunat pentru tot românul și chiar pentru globul pământesc !

Vi se potrivește din plin proverbul rămas de la străbuni: „Apa trece, pietrele rămân !”

Dumnezeu să vă dea sănătate deplină și să vă călăuzească permanent pașii către bine și frumos de-a lungul multor ani !...

Ing. **Avram Constantinescu**,
fiu adoptiv al satului Poenărei

PERSONALITĂȚI ÎN VIZITĂ LA POENĂREI

GHEORGHE DINICĂ, mare actor român.

A interpretat, pe principalele scene bucureștene, personaje aprige, brutale, preocupate doar de propria existență. A primit, în anii 1972, 1975, 1987, premiul Asociației Cineaștilor din România (*Expoziția, Felix și Otilia, Ilustrate cu flori de câmp, Cuibul de viespi*); în 1992 și 1993, premiul Uniunii Cineaștilor din România (*Casa de vis, Patul conjugal*).
Dicționar explicativ ilustrat, Chișinău, 1999.

S.M.: Domnule Gheorghe Dinică, cu ce gânduri v-ați reîntors la Poenărei, pe aceste frumoase locuri ?

G.D.: Prietenul nostru, domnul Virgil Baciș, a avut frumoasa idee de a ne invita anul trecut pe mine, pe soția mea și alți câțiva prieteni și ne-am simțit foarte bine. Ce se întâmplă, în afară de faptul că aici este un loc istoric, în zona asta a fost rezistența anticomunistă, am făcut și multe filme. Eu locuiesc lângă Câmpulung, la Bughea de Sus, am o casă acolo și venim cu plăcere în zona aceasta. Lumea de aici, de la Poenărei este frumoasă; curățenie este, se simte pe toată Valea Râului Doamnei, ceea ce ne arată că oamenii au și ceva la buzunar, pentru că totul este mai neobișnuit. Acum, am prieteni aici, mi-am făcut amiciții, mă simt foarte bine. Este o zi deosebită pentru localitate, pentru toți prietenii mei de aici și le mulțumesc că m-au invitat și anul acesta.

S.M.: Domnule Dinică, acum, dumneavoastră sunteți un om mai apropiat de satul muscelean, cum priviți evoluția acestuia la 16 ani de la Revoluția din 1989 ?

G.D.: Familia tatălui meu s-a născut la Stolnici, unul din frați a fost, la Merișani, picher, iar vacanțele mele de elev le făceam la unchiul meu; deci, sunt demult, demult pe aici, prin zonă. La Stolnici, m-a prins și partea urâtă a războiului și, atunci, m-am lipit de zona aceasta. În zona Muscelului, am făcut atâtea filme și stăteam la Câmpulung, la hotel și ne învârtam cu filmările de la grota Dâmbovicioara, la Ialomicioara, făcând chiar un film în care jucam un partizan băgat acolo în munți și mă știau toți oamenii, eram de-al lor...

S.M.: Ce le urăți sătenilor de pe aceste plaiuri ?

G.D.: Eu urez tuturor oamenilor care sunt aici, la Poenărei, să aibă multă sănătate și o viață bună și să mai lăsăm cu „o să vedem noi”. Să înceapă de acum a-și schimba nivelul de trai, pentru că e păcat de Dumnezeu ca lumea asta inteligentă și cu un suflet frumos să nu se simtă mai bine. Sper ca după intrarea în UE, anii ce vor urma să limpezească lucrurile și să ne bucurăm de niște zile mai frumoase. Asta e speranța tuturor oamenilor, că ne ajunge cât am încercat într-un fel sau altul, iar perioada asta ar trebui să legalizeze fericirea. Succes la toată lumea și să ne vedem cu bine anul ce va veni !...

GHEORGHE PĂUN, academician

S.M.: Domnule academician Gheorghe Păun, sunteți aici, într-un sat binecuvântat de Dumnezeu, la Poenărei, pe Valea Râului Doamnei; cu ce impresii ?...

G.P.: Nu e prima dată când vin aici. Nu sunt fiu al satului, dar, mă consider măcar văr. Am venit de multe ori, pentru că am rude în Poenărei. Toată stima pentru ceea ce se întâmplă astăzi, pentru ce au făcut înaintașii. E extraordinar și ar trebui să fie neextraordinar, să fie normal ca o

astfel de întrunire ca aici să se facă și în alte locuri. Eu petrec foarte mult timp în Spania, unde, cu fiecare ocazie, se întâmplă o reuniune a comunității. Nu este numai o petrecere, ci are și un motiv cultural, istoric, exact la fel ca aici, la Poenărei.

S.M.: Astăzi, a fost lansată cartea «Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș» a profesorului Grigore Constantinescu, ce părere aveți ?

G.P.: *Aș face o plecăciune spre Râpile cu Brazi, fiindcă știu o parte din istoria lor. Toată admirația pentru oamenii locului, dar aș face o ipoteză, ținând cont și de așezarea de pe vârful dealului: aici, sunt daci liberi, nu romano-daci, pentru că nici comunismul nu a reușit să-i îndoale prea ușor fiind ultimul loc unde ei au rezistat. E un lucru deosebit și se vede asta și din modul în care s-au organizat astăzi, când mulți fii s-au întors la vatră.*

Sorin Mazilescu

Benone – fiul faptelor sale

Dacă oamenii s-ar putea naște singuri, fără părinți, s-ar putea spune că bărbatul acesta este în întregime propria sa operă. Și aceasta nu pentru că a fost purtat pe aripa norocului... El a deschis ochii cunoașterii într-o lume îndârjită, dușmănoasă, încăierată, care nu-l aștepta, nu-l dorea, nu-l vrea; pentru care ar fi fost mai bine să se nască mort. Mort și neștiut de nimeni altcineva, în afară de femeia care l-a purtat în pântec... Iată un început de poveste care, dacă n-ar fi absolut autentică, s-ar putea crede că ne aflăm în fața unui roman de-a dreptul fabulos.

Ipostaze ■ Dar de unde să prind căpătâiul acestui ghem atât de încălzit ? Din o mașină Audi ultimul model ?... De pe o bicicletă cu o lădiță de scule de tinichigiu pe portbagaj ?... De la patronul unei firme care, de câțiva ani, deține locul 1 pe țară printre suratele sale de același profil ?... De la omul care se urca în cârje pe schele ca să lucreze pe clădirile înalte ale Bucureștilor ?... De la bărbatul cu nevastă frumoasă și doi copii ca niște îngeri ?... De la copilul pe al cărui certificat de naștere scria „tatăl necunoscut” ?... De la turistul care a bătut toate drumurile Europei la volanul mașinii ?... De la ciobănașul care, rezemat în băta, cânta din fluier lângă turma de oi ?... De la omul care-și face, chiar în aceste zile, bagajele pentru o excursie, împreună cu soția, în Suedia și Danemarca, pe seama unui premiu recent ?... De la bărbatul în floarea vârstei care frământa pământul sub tălpi în cântecul lăutarilor, ținându-se de mijloc cu alți doi țărani, într-un sălbatic joc străvechi, în poiana din satul Poenărei ?... De la patronul care-și trimite lucrătorii să se specializeze în străinătate și are contracte cu firme din Austria, Germania și alte țări ?... De la băiatul pentru care lumea nu se întindea decât de la streășina saivanului până acolo unde se părea că cerul atinge pământul ?... De la omul care nu vrea să fie dată în vileag această poveste pe motivul că sunt alții mai buni decât el și nici nu-i convine să fie arătat cu degetul ?...

Dar, de oriunde am începe această poveste, dăm de același bărbat în dimensiuni și în valențe de erou de roman. Născut în 1967, în satul Poenărei, comuna Corbi, județul Argeș. Numele de botez, Virgil Baci, dar i-am putea spune, pur și simplu, Benone, așa cum este cunoscut în satul său și cum îi place să fie chemat.

Obsesii ■ Ca orice erou romantic, este dominat de pasiuni. Încă din primii ani ai copilăriei, un înger sau un demon i-a stârnit ambiția de a se afirma în mod excepțional și a avea o familie ideală. Tot drumul are un început. Ca să se desprindă din condiția de captivitate în care părea sortit să rămână până la sfârșitul vieții, se făcea scăpat la școală de câte ori putea și așa, strecurat printre absențe, ■ reușit să promoveze fiecare clasă și să-și vâre în minte tot ce trebuia. Ucenic la Școala profesională de pe lângă Întreprinderea de Autoturisme Colibași, calificat în meseria de lăcătuș-tinichigiu, după câteva luni de lucru în fabrică, îl găsim pe un șantier de

construcții din București. Băiatul care se urca până în vârful celor mai falnici copaci în pădurile satului său nu are rău de înălțime, dimpotrivă, se simte încântat că are prilejul să călărească pe coama acoperişurilor de ambasade, de ministere, de alte impozante clădiri. Cursuri de policalificare, șef de echipă, de brigadă, de atelier, specializare în străinătate. În concediul de odihnă și în câteva luni de concediu fără plată, lucrează în Germania pentru un ban în plus. Întâlnire fericită cu o moldoveancă sfioasă. Dragoste fără patimă bazată pe cunoaștere, pe încredere, pe prețuire, pe speranțe certe. Rând pe rând, vin și cele două copile, Anca și Ana-Maria.

După Revoluție, pleacă să lucreze în străinătate, strânge ceva capital, își începe o afacere pe cont propriu.

Cumpănă ■ Un accident stupid, ca toate celelalte, îl aruncă pe hotarul dintre a fi și a nu fi. Poate tocmai gândul de ■ nu-și lăsa copiii fără tată și soția în doliu îl ajută să supraviețuiască în chip miraculos. Operații după operații, dar recuperează atât de bine, încât rămân și medicii mirați de atâta rezistență și vitalitate. I se propune o pensie de invaliditate, pe care o refuză. Își reia afacerea cu numai două ajutoare. „Privatizarea” lui încapă toată într-un coș cu scule de tinichigiu purtat pe portbagajul bicicletei. După care saltul se face cu un Trabant silit să ducă poveri în spinare, ca un măgar. În portbagajul autoturismului de azi, poți găsi întotdeauna o salopetă și un ciocan de tinichigiu. Patronul care are în subordine ingineri, economiști și alți oameni cu studii universitare nu se ferește să lucreze cot la cot cu muncitorii săi. Cei mai mulți veniți de la țară să-și încerce norocul, așa cum se întâmplase și cu el. Și norocul nu se lasă așteptat din moment ce dau peste un patron de la care pot câștiga chiar și 30.000.000 lei pe lună, leafă de ministru, dar pentru care lucrează cât ține soarele pe cer și cât mai văd să bată cuie. Și de pe acoperișul clădirilor înalte ale Bucureștilor, Virgil Baci, zis Benone, când privește în zăările depărtate, i se năzare că îl vede și pe băiatul ăla care ■ plecat din satul lui de munte cu mâinile goale, cu vânt în buzunare, cu traista în băț. Și mare este mulțumirea și bucuria că a reușit până dincolo decât sperase.

Motive ■ S-a trezit în lume copil al nimănui. Tocmai la vârsta inițierii, a nevoii de cunoaștere, când trebuie să fii îndrumat, sfătuit, ocrotit. Dar el se afla ca un pui de căprioară rătăcit în pădurea lumii. Străin printre străini, putea să-l înjure oricine, putea să-l bată cine vrea și poftea, că el nu avea cui să se plângă. În cruzimea lor infantilă, ceilalți copii îl ocoleau, îl respingeau, îl batjocoreau. Iar oamenii mari îl priveau unii cu milă, alții cu indiferență afișată, mulți cu ostilitate. Ca și cum era vina lui că a fost lepădat de părinți la voia întâmplării. Dacă i-ar fi știut în pământ, cu o cruce la căpătâi, pe care să plângă, unde să aprindă o lumânare și să ardă un bob de tămâie... Dar ei erau și nu erau... Să-ți cauți tatăl în fiecare bărbat ieșit în cale, să-ți cauți frații în toți copiii de pe ulițele satului, să-ți aștepti mama care nu vine, să rămâi mereu singur...

Mai bine nu s-ar fi născut. Dar se născuse. Fata înșelată a fost alungată în lume de părinți, care i-au crescut copilul așa cum au făcut și ei, bătrâni bolnavi și cu sufletul plin de venin. Și care au fost culeși de pe fața pământului nu după multă vreme.

Străini pe uși străine, copil de suflet neînfiat, mai mult argat fără simbrerie, pe mâncare și pe îmbrăcăminte. A purtat haine purtate, mânca pe apucate, primul care era sculat dimineța, ultimul chemat la culcare, pus la cele mai grele treburi. Pedepsit cu lovituri de băta, trebuind uneori, să doarmă în saivan, cu oile și câinii. Dar le poartă recunoștință oamenilor acelora. Duritatea vieții chiar în anii aceia de formare l-a călit pentru tot restul zilelor sale. Dar, mai ales, l-a făcut să înțeleagă că trebuie să-și croiască singur drumul viitorului. Și, atunci, s-a hotărât el să ajungă cineva în viață deasupra acestor mizerii și să-și întemeieze o familie așa cum putea să fie închipuită de unul care n-a avut niciodată: un tată, o mamă, un pat al lui, o ușă a lui, o vorbă bună măcar.

Și iată-l om de afaceri în București, în relații cu firme din străinătate, și cu atâtea comenzi, încât trebuie să le planifice pe luni și ani de zile.

Și dacă vine atât de des în satul său și își aduce și soția și copiii, după o vacanță, de pildă, în Insula Rodos, nu o face să se laude; dar, pentru oamenii care-l cunosc ceea ce s-a întâmplat cu el ține de un adevărat miracol.

Punga lui Benone ■ Poenărenii îl cred cel mai bogat om dintre fiii de azi ai satului. Poate că nu este așa, dar ei te socotesc după contribuția pe care ți-o aduci la interesele obștii. Și nimeni nu a contribuit mai mult decât el până la această dată. Nu împarte bani ca Becali („ia milionul și zi bogdaproste”). Dar când ■ venit vorba de renovarea unei școli, de zugrăvirea unei biserici, de ridicarea unui monument, de tipărirea unei monografii, nu ■ așteptat să i se ceară. Ba de multe ori a avut inițiativa și a făcut avansuri. Și dacă și-a luat pe seama sa cheltuielile prilejuate de Întâlnirea fiilor satului nu o face numai ca să se petreacă, ci pentru a-și face cunoscut acest loc minunat, în care printre invitații din toate colțurile țării să fie câștigați pentru a face investiții în agro-turism și alte activități.

Nu le pune bani în mână oamenilor în mijlocul cărora a trăit, dar îi ajută în diferite alte feluri. Așa s-a întâmplat, de pildă, când și-a cărat cu mașina lui, rând pe rând, la stomatolog, ca să le pună dinți noi, pe vecinii și rudele care aveau gura știrbă. Și văzând el în suferință spitalul din Domnești, de care ține și satul său natal, a oferit pături, cearceafuri și perne pentru toate paturile și s-a ocupat de zugrăvirea saloanelor și celorlalte încăperi. Da, are de unde !... Și din atâta cât are de prisos, își permite chiar să facă danii la mănăstirile de pe Sfântul munte Athos, unde a renovat o mănăstire pe cheltuiala sa, precum boierii de altădată.

Este un om bogat. Dar n-a găsit vreo comoară, nici punguța din care nu seacă banii, adusă în cioc de cocoșul roșu. Tot ce are a izvorât din palmele sale, din minte și din voință. Un exemplu pentru oricine, mai ales pentru tinerii din satul lui, care se lamentează că nu prea știu pe ce drumuri să apuce.

Însă nici punga lui Benone nu este fără fund. Oricât ar dori, el nu poate cheltui mai mult decât câștigă. Dacă nu și-ar opri bani pentru dezvoltare, dacă ar intra în capital, ar ajunge la faliment. Este un lucru pe care mulți dintre consătenii săi nu-l înțeleg...

Fiu al satului ■ În luna mai, când comuna Corbi aniversa 550 de ani de la consemnarea în documente a existenței sale, printre fiii săi adunați cu acest prilej, se aflau: un mitropolit, un general aflat în conducerea ministerului, profesori universitari, ingineri, scriitori, artiști plastici, demnitari, lideri politici, oameni de afaceri. Virgil Baciș zis Benone nu s-a vârat printre ei. A preferat să rămână în mulțime, să asculte cuvântările, să aplaude. Dar printr-un sondaj organizat ad-hoc de noi, la întrebarea: „Cine credeți că este fiul satului care-și iubește cel mai mult satul în care s-a născut”, pe primul loc, s-a aflat numele lui Virgil Baciș.

Tânărul care a plecat în lume fără alte bagaje decât hainele de pe el, dar cu încredere în sine și cu speranța în suflet, copilul din flori, argatul fără simbrie, a ajuns să fie considerat de obștea din care a făcut parte un adevărat simbol al reușitei în viață. Ce importantă mai are faptul că, pe certificatul lui de naștere, scrie „tatăl necunoscut”, din moment ce este recunoscut drept cetățeanul de onoare legitimat cu dreptul de a intra în cronica satului, ba chiar în legende și în povești, precum personajele din basme, care s-au bătut cu zmei paralei, au adus apă vie de unde se bat munții în capete, au tăiat capete de balauri, s-au luat cu Ilene Cosânzene și li s-au născut coconii de aur...

Marin Ioniță,
membru al Uniunii Scriitorilor din România

În «**Argeșul**» [an. CXXIX, nr. 4543] din 5-6 noiembrie 2005, directorul acestui prestigios cotidian din Pitești, domnul **Mihai Goleescu**, consemnează, printre altele, în editorialul «**Prețul libertății**»:

„Vreau să salut aici inițiativa acelor intelectuali ai satelor, chiar și ajunși la oraș, sau cu atât mai mult, care continuă lucrarea monografică începută de Dimitrie Gusti, fiecare în felul său.

Urmărind modelele înaintașilor, fiii satului Poenărei se reunesc anual și, dincolo de bucuria sărbătorii în sine, cu cântec, joc și voie bună, aceștia pun în lumină, inclusiv în lumina tiparului, tradițiile, dar și istoria mai nouă a satului...

Grație celor ce au inițiat revista monografică POENĂREI-STRĂBUNA VATRĂ NATALĂ, am, iată, prilejul să parcurg, înfiorându-mă, rândurile adunate unele lângă altele sub titlul «Speranțe încătușate»

Poate că ne-am detașat de acei ani, poate că nu mai vrem să ne mai amintim de crunta teroare dezlănțuită de cei care i-au prigonit pe partizani și pe susținătorii lor, poate că, așa cum spunea un martir, „vrem să iertăm, dar nu să uităm”, dar nu putem să nu ne cutremurăm cu toții dacă citim tulburătoarele amintiri ale tinerei absolvente de filologie Iuliana Preduț-Constantinescu, abia căsătorită și închisă pentru că nu și-a denunțat tatăl că îi ajută pe „bandiții” a căror ascunzătoare se afla la doar un kilometru de casa părintească.

«Speranțe încătușate» ar merita să revadă lumina tiparului într-o carte pe care s-o citim ori de câte ori vrem să ne amintim prețul libertății noastre de astăzi”.

Despre Poenărei, mereu și numai de bine !...

Revista «Poenărei – străbuna vatră natală», publicație de 34 de pagini, dacă socotim și copertele, valorificate la sânge, are har, are lumină, are energia să trezească și să sporească. Numărul II al anului II, apărut în decembrie 2005, iese la rampă cu un sumar generos, alb-negru și color. Între portul popular cu motive ornamentale variate, specific zonei, bine ilustrat și doct comentat, și arhitectura tradițională, simplă și armonioasă, revista se mișcă elegant, cu eleganța pitorească proprie țaranului statuar de la munte. Găsim aici concise repere etnoculturale, referiri pioase la slujitorii Sfântului Altar, la Biblioteca sătească, la medicul cu faimă internațională, Ion Mitulescu, născut în vatra Poenăreilor, la eroii locului, căzuți în luptele pentru obținerea independenței și pentru realizarea unității naționale, referiri, de asemenea, la cei care s-au opus, riscând până la capăt, totalitarismului comunist. Coordonatele spirituale se desfășoară în continuare, îmbrățișând, și în acest număr, legendele comunității, cărțile de suflet, mărturisirile lor lirice, folclorul local.

Opoveste frumoasă această revistă – „Poenărei, străbună vatră natală” – spusă liniștit, dar răspicat, așa cum îi stă bine cronicarului, oricărei epoci i-ar fi el dator. Tonul, nuanțele, muzica discretă pe care o degajă sunt, de altfel, în nota de personalitate a bravilor „egumeni” culturali, Grigore Constantinescu, redactorul-coordonator, și Constantin Samoilă, secretarul de redacție al revistei.

Denisa Popescu,
Poetă

Vivat, crescat, floreat !

Poenărei – prea frumoasa, deși micuța așezare nord-musceleană, reprezintă pentru „o mână de oameni” – străbuna vatră natală... De doi ani, „Poenărei - străbuna vatră natală” este titlul unei reviste adevărate, având toate datele necesare unei apariții periodice, inclusiv I.S.S.N.-ul de rigoare. Am citit cu interes cele două numere apărute până acum, fără să am vreo legătură specială cu satul Poenărei. Știam, despre această localitate, că, pe lângă frumusețea naturală extraordinară cu care a fost dăruită, în egală măsură, Poenăreii au fost dăruți cu oameni adevărați, câțiva dintre ei, fiind eroi ai rezistenței antitotalitariste din România.

Printre aceștia – familia colegului meu „de-o viață”, profesorul muzeograf Grigore Constantinescu. Încă de la primele pagini ale celor două reviste apărute până acum, l-am regăsit pe Grigore Constantinescu așa cum îl știu dintotdeauna: talentat, sentimental, cât să-i vină bine și cât sentimentele să nu știrbească adevărul istoric, implicat în impulsionarea apariției revistei, în coordonarea colectivului redacțional, în tehnoredactare, dar, mai ales, ca autor al multor pagini din cuprins. Pe lângă articolele semnate „Grigore Constantinescu”, l-am recunoscut și în spatele celor semnate „Grecateros”, „Cronicar”, „Gricon”, „Coordonator”, „Degorin” etc.

Discreția cu care s-a ascuns sub aceste pseudonime, dovedește că Grig nu a dorit această revistă din vanitate, ci, chiar a avut ceva de spus, ca, de altfel, toți cei implicați în apariția publicației în discuție. Și-au îndeplinit o datorie de suflet față de „străbuna vatră natală”, iar Grigore Constantinescu, mai mult, față de părinții și sora sa, a căror tragedie trebuia spusă, corectându-se multe dintre datele ei necunoscute exact unora.

Sigur, el a scris în anii din urmă despre această tragedie familială; i-aș reproșa, poate, că n-a făcut-o, sub această formă, cu mai mulți ani înainte, dar, cum se spune, niciodată nu e prea târziu !...

Aș zice că Grigore Constantinescu a făcut, pentru satul său natal, ceea ce știe mai bine: să scrie despre istoria așezării și să organizeze un muzeu istorico-etnografic, desigur, cu ajutorul unui grup de intelectuali, unii – fie plecați din sat, alții – cadre didactice la școala din Poenărei. Muzeul este cu caracter permanent. Cine ajunge în Poenărei îl poate vizita. Inginerul Constantin Samoilă, talentatul realizator al unor lucrări de metaloplastie, a dăruit muzeului satului natal o parte dintre ele: pe cele inspirate din viața obișnuită a consătenilor săi.

Apreciez, pe lângă cronică scrisă a revistei, cronică fotografică. Realizatorii publicației s-au dovedit a fi și niște fini psihologi. Ei știu că, astăzi, oamenii citesc din ce în ce mai puțin, din păcate, drept pentru care au prezentat întâlnirile fiilor satului, în imagini pe vreo 16 pagini, facilitând astfel, parcurgerea revistei și trezindu-le interesul celor ce încă nu au participat la aceste întâlniri.

În final, adresez celor doi poenăreni pe care îi cunosc: Grigore Constantinescu și Constantin Samoilă, precum și celor pe care nu-i cunosc personal, dar care mi s-au dezvăluit din paginile citite și din fotografii, sincere felicitări pentru ceea ce fac, sănătate și același entuziasm în a-i reuni pe consătenii lor în fiecare an „acasă”, în aceeași lună august, „La mulți, foarte mulți ani” de aici înainte, iar revistei lor – să aibă viață lungă și circulație, cel puțin, națională.

Prof. **Elena Rotaru**,
Director general adjunct al Muzeului județean Argeș

MEMENTO

CONSOLIDAREA BISERICII DIN POENĂREI

Dăinuirea acestui înălțător monument de arhitectură, a cărui structură de rezistență este continuu afectată de instabilitatea terenului pe care a fost amplasat, impune urgentarea operațiunii de colectare și evacuare a apelor subterane ce se infiltrează în fundații, fie printr-un canal deschis, fie printr-un sistem prevăzut cu tuburi de ciment, precum și consolidarea construcției pe baza proiectului realizat de ing. Eugeniu Dumitrache și ing. Ana-Maria Marinescu. Ne exprimăm convingerea că, în viitoarea pisanie care va consemna contribuția credincioșilor la salvarea monumentului, vor fi înscrise numele nu numai ale tuturor fiilor satului, dar și ale unor osârduitori și purtători de grijă pentru acest sfânt locaș din țară, care sunt conștienți de valoarea inestimabilă a Bisericii de lemn «Cuvioasa Paraschiva» din Poenărei.

CRUCEA EROILOR REZISTENȚEI

Cu ocazia Întâlnirii fiilor satului Poenărei din anul 2004, domnul primar al comunei Corbi, Mihai Ungurenuș, a propus, ca obiectiv imediat **ridicarea unei imense cruci închinată eroilor Rezistenței armate anticomuniste din Munții Făgăraș**, pe Dealul Toaca, vârful cel mai înalt și mai vizibil de pe golul Poenăreilor, în apropierea locului unde au fost prinși ultimii dintre partizanii care s-au luptat pentru libertate și o viață mai bună.

Acest proiect extrem de important nu s-a împlinit din cauza inundațiilor anului 2005 care au pus mari probleme financiare autorităților locale. Sperăm că viitoarea întâlnire a fiilor satului nostru să se desfășoare lângă acest important obiectiv memorial, în cadrul feeric al naturii înconjurătoare de la Lacul Roșu. Ar fi o întâlnire mult mai motivată, întrucât, prin acest însemn al credinței strămoșești, s-ar întipări, în mințile generațiilor prezente și viitoare din zonă și nu numai, tributul uriaș de sânge dat de fii ai satului Poenărei în lupta pentru reîntronarea libertăților democratice în țara noastră.

IN MEMORIAM

Prof. ALEXANDRINA PĂUNESCU (DIDA)

S-a născut la 22 august 1937, în comuna Uliești, județul Dâmbovița. A urmat Școala generală în satul natal, între anii 1944-1951. În perioada 1951-1955, urmează Școala medie tehnică de activiști culturali din București. După absolvirea acestei școli, este repartizată pe post de bibliotecară șefă la Biblioteca raională Găești. Pe 1 octombrie 1957, se transferă la Biblioteca raională Drăgășani, unde funcționează pe post de bibliotecară principală până la 1 octombrie 1960, când ocupă postul de bibliotecar la Biblioteca comunală Corbi-Argeș, post pe care îl deține până la 1 septembrie 1962, când este încadrată pe post de profesoară la Școala generală Corbșori. În perioada 1963-1969, urmează cursurile Facultății de filologie – Universitatea București, iar, în urma examenului de stat, a obținut diploma de licență în filologie. La Școala generală Corbșori, profesoara Dida Păunescu predă limbile: română, franceză și rusă. În munca didactică, profesoara

Dida Păunescu a dăruit elevilor săi dragostea pentru învățătură și le-a îndrumat pașii cu o măiestrie pedagogică exemplară. Întotdeauna, modestă, cu o voce blândă ce încălzea sufletele elevilor săi, era, pentru aceștia, un făuritor de destin. Orele de literatură ale profesoarei erau adevărate lecții de viață, dând dovadă de tact pedagogic și pasiune pentru munca didactică, fiind exigentă față de munca proprie, pentru ca de la fiecare elev să obțină tot ce poate da. Nepărtinitoare, dispunând de un echilibru moral viguros, a căutat cu stăruință ca elevii săi să îndrăgească învățătura. A fost mândră de generațiile de elevi pe care le-a instruit și educat, lucru care a făcut să fie mult iubită și respectată de elevi și colegi, cât și de părinții acestora.

Una dintre preocupările sale a fost și organizarea de excursii, având drept scop educarea la elevi a sentimentului patriotic, cunoașterea trecutului istoric al patriei. Dar nu numai catedra i-a adus satisfacții, ci și acțiunile obștești care vizau alfabetizarea sau cercurile de citit organizate în casele oamenilor. Activează cu pasiune și pe tărâmul culturii, făcând parte din numeroase formații artistice ale Căminului cultural. A pregătit multe brigăzi artistice și recitaluri de poezie cu care a participat la faze superioare. După 53 de ani de existență, într-o zi geroasă a lunii ianuarie 1992, în urma unei grele suferințe, neuitata mea profesoară a intrat în pământul satului pe care l-a cinstit cu fapta sa.

Înv. **Dorina Ionescu**,
Școala generală nr. 2 Curtea de Argeș

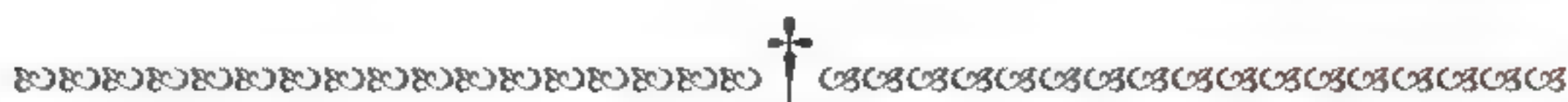

Prof. NICOLAE ZAMFIRESCU (MICHİ)

Născut la 8 februarie 1933, unul dintre cei cinci copii ai lui Năică Zamfirescu, oameni gospodari, modești și cu frica lui Dumnezeu. A urmat Școala primară din Poenărei, în perioada 1940-1945, sub îndrumarea distinsului și neuitatului învățător Gheorghe Popescu, cel care a lămurit părinții să-l dea mai departe să se facă învățător. De la vârsta de 12 ani, a urmat cursurile Școlii Normale „Carol I” din Câmpulung, timp de șapte ani, în perioada 1945-1952, obținând diploma de învățător calificat, în iunie 1952. A fost repartizat pentru învățământul superior, urmând cursurile Institutului pedagogic din București, iar, în urma examenului de stat din iunie 1954, a fost declarat diplomat al Institutului pedagogic de 2 ani, în specialitatea fizico-matematică. A fost repartizat ca profesor de matematică la Școala de 7 ani Corbeni, raionul Curtea de Argeș, unde și-a făcut stagiul de trei ani. Începând din iulie 1957, a fost numit inspector la Secția de învățământ a raionului Curtea de Argeș, funcție pe care a deținut-o timp de șapte ani. Ca inspector școlar, în perioada 1957-1964, a desfășurat o rodnică activitate de îndrumare și control pentru ridicarea calității învățământului în școlile de pe văile: Râul Doamnei, Vâlsan, Argeș, Topolog. În perioada 1964-1972, a fost directorul Școlii generale nr. 4 din Curtea de Argeș, școală de unde a ieșit la pensie în anul 1995. Faima Școlii generale nr. 4 din Curtea de Argeș era cunoscută în tot raionul, apoi, în județ și pe țară, atât pentru rezultatele deosebite ale colectivului didactic, dar și ale elevilor. Dovada o constituie „Diploma de Profesor fruntaș” acordată domnului profesor Zamfirescu de Ministerul Învățământului în 1965, de Ziua învățătorului.

Profesorul **Nicolae Zamfirescu** a fost un devotat metodist voluntar în cadrul Casei corpului didactic, fiind delegat de Ministerul Învățământului să efectueze numeroase inspecții speciale pentru definitivat și gradul II la învățători și profesori de specialitate. A fost numit ca președinte sau profesor examinator ani la rând în comisia de admitere în liceu în: Curtea de Argeș, Corbeni, Râmnicu Vâlcea, Pitești, Slatina-Olt, Câmpulung-Muscel. A fost un model de corectitudine și conștiinciozitate, colegialitate, un om de o înaltă ținută morală. Datorită aptitudinilor sale profesionale și pedagogice, a reușit să instruiască excelent generații de elevi. Într-o zi de aprilie a anului 2006, se stinge din viață, în urma unei grele suferințe.

Vasile Păunescu

AGENDA telefoane

U T I L E

INFORMAȚII NUMERE TELEFON — 931
DERANJAMENTE POST TELEFONIC — 921
S A L V A R E — 961
POMPIERI — 981
PROTECȚIA CIVILĂ — 982
POLIȚIE INTERVENȚII — 955 • 607000
POLIȚIE RUTIERĂ — 607000
ELECTRICA — 929
SPITALUL JUDEȚEAN ARGEȘ — 287150
SPITALUL DE PEDIATRIE — 220800
SPITALUL MILITAR — 218090
PREFECTURA — 217800
CONSILIUL JUDEȚEAN — 210056
CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII — 222394
INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ — 223413

P O E N Ă R E I

580 + ...

■ PRIMĂRIA COMUNEI CORBI — 005	• Grigorescu Gheorghe — 485
■ POLIȚIA COMUNEI CORBI — 344	• Milea Aurelia — 230
■ CABINET MEDICAL — 116	• Mitulescu Benone — 231
■ DISPENSAR VETERINAR — 074	• Păunescu Constantin — 229
• Andreescu Gheorghe — 326	• Păunescu Ion — 055
• Andreescu Maria — 235	• Păunescu Petre — 397
• Andreescu Vasile — 307	• Păunescu Sorinel — 214
• Baci Filofteia — 220	• Părvu Nicolae — 221
• Baci Gheorghe — 418	• Petcu Ștefan — 454
• Baci Virgil — 233	• Ușurelu Gheorghe — 232
• Constantin Vladimir — 385	• Sorescu Gheorghe — 239
• Cujbescu Iulian Nicolae — 218	• Vânătoiu Filofteia — 240
• Damian Andruț — 324	• Vlad Ion — 237
• Diaconu Ion — 236	

POENĂREI

obiective turistice importante

Poenăreiul – sat de interfluviu, situat în extremitatea nord-vestică a fostului județ Muscel, la hotarul cu județul istoric Argeș – are o poziție dominantă în bazinul Râului Doamnei, altitudinea maximă înregistrând, pe Dealul Toaca, 895 m. Poenăreiul constituie o autentică „oază” de „autohtonism muntenesc” într-un context etnografic influențat considerabil de particularitățile etnoculturale ale unei populații majoritare originare din Transilvania, care s-a stabilit, în perioada medievală, pe teritoriul așezărilor limitrofe: Corbi, Corbșori, Stănești și Galeș.

Biserica de lemn „Cuvioasa Paraschiva” durată prin osârdia preotului paroh Ioan Constantinescu și „contribuția familiilor: Poenăreanu, dr. Mitulescu, Maria-Avida și general Victor Nanu, precum și a enoriașilor satului Poenărei”, între anii 1937-1943, după proiectul arh. D. Ionescu-Berechet; înveșmântată într-o splendidă pictură murală de către frații Ion și Pantelimon Fleșaru din Câmpulung-Muscel, reprezintă o chintesență a artei meșterilor cruceri dăltuitori în lemn din Muntenia.

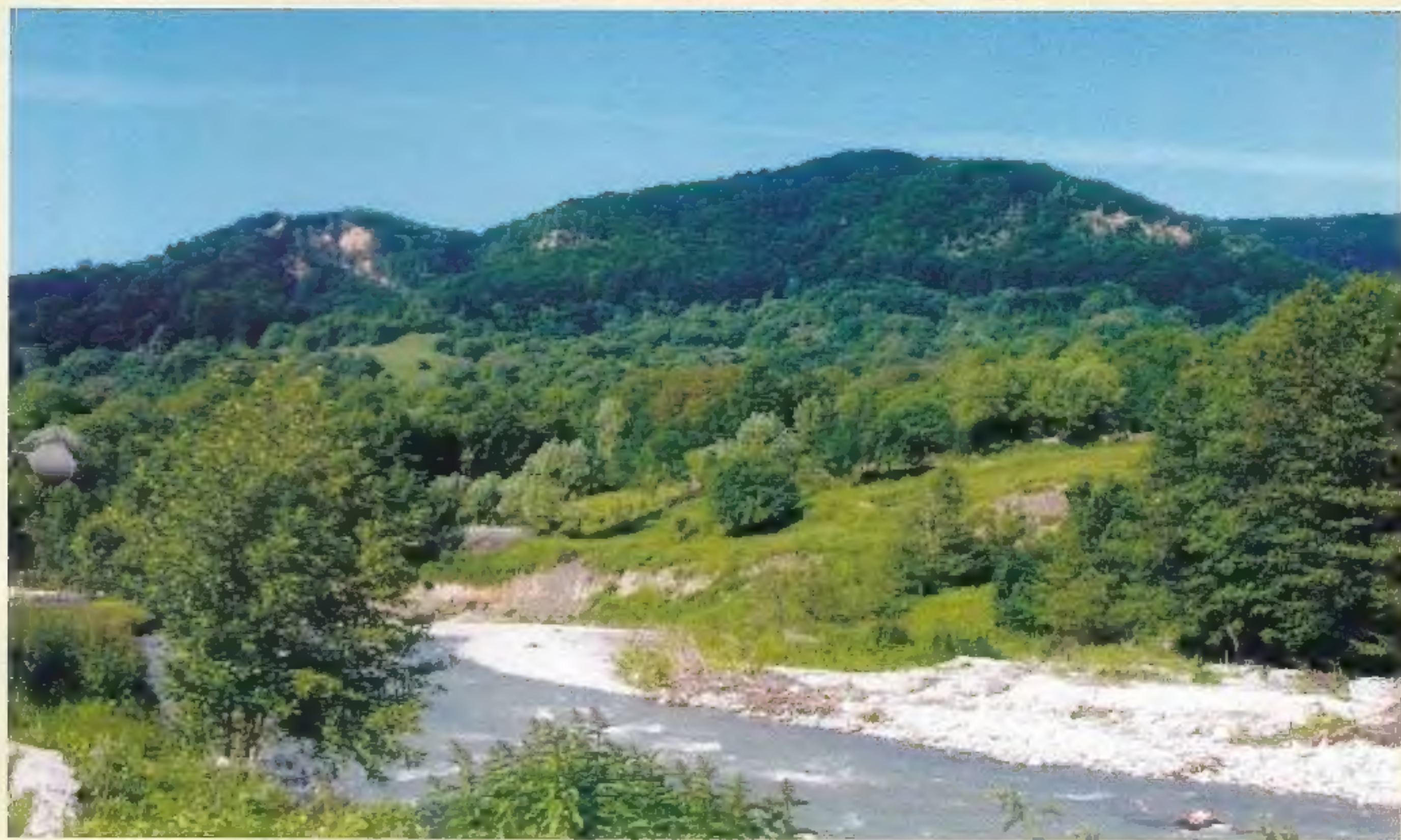
Monumentul eroilor ■ În cursul glorioaselor lupte ale poporului român pentru obținerea independenței de stat și realizarea unității naționale, pentru eliberarea patriei, au căzut la datorie neînfricați fii ai satului Poenărei. Un text versificat glorifică spiritul lor de sacrificiu: «Jertfindu-vă sub steagul sfânt / al Patriei, prin timp, durate, / ați semănat acest pământ / cu dor nestins de libertate !»

Troița eroilor Rezistenței anticomuniste ■ Construcție măiestrit sculptată în lemn, troița a fost înălțată la intrarea în curtea familiei preotului martir Ioan Constantinescu. Monumentul prezintă un caracter documentar, întrucât sunt menționați eroii care au fost uciși, în noaptea de 18/19 iulie 1959, la Închisoarea Jilava, cei care s-au jertfit în luptele din munți, ori au murit din cauza detenției în cruntele închisori comuniste.

Muzeul satului Poenărei cu caracter istorico-etnografic – o realizare culturală de excepție – a fost organizat, în anul 1980, în Școala primară edificată în anul 1968, care cuprinde două săli de clasă dotate cu mobilier și material didactic.

Troița Liliana Nanu amplasată la ramificația spre satul Poenărei, din șoseaua ce leagă Domnești de Nucșoara, a fost ridicată în amintirea fiicei generalului Victor Nanu, Florica-Liliana Nanu [1922-1939]. Recent, a fost refăcută integral, cu cheltuiala familiei Radu Hortopan, de către renumitul sculptor Ion Rodoș din Șboghiștești, autor al unor opere de mare rafinament artistic, care a redat extrem de fidel structura și compoziția ornamentală a troiței inițiale. Pe troiță, sunt fixate plăcuțele metalice inscripționate: «Nesfârșit dor părinții tăi» și «Umbra mea e amintirea. Florica-Liliana Nanu [1922-1939]».

Dealul Toaca cu înălțimea de 895 m constituie zona de maximă altitudine a satului Poenărei. În Râpile cu Brazi, supranumite „Râpile Partizanilor”, luptătorii din Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș și-au săpat în stâncă, în anul 1952, ultimul bordei, în care s-au adăpostit timp de șase ani, până în luna mai 1958, când au fost prinși, prin trădare, de Securitate.

POENĂREI OBIECTIVE TURISTICE IMPORTANTE

COLEGIUL REDACTIONAL:

Redactor coordonator - Grigore Constantinescu

Secretar de redacție - Constantin Samoilă

Tehnoredactare - Grigore Constantinescu

Lector - Eugenia Constantinescu

Ilustrații, prepress: Virgil Baci, Constantin Samoilă, Mirela Florea

Sponsori: Virgil Baci, Grigore Constantinescu, Constantin Samoilă

Tiparul executat la S.C. TIPARG S.A.

I.S.S.N. 1842-4104

